

Št. 097

**JUNIJ
2014**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

DEINSTITUCIONALIZACIJA

V Sloveniji je skoraj 30.000 oseb, ki živijo v – bolj ali manj – zaprtih, ali kakor se jim tudi reče, totalnih institucijah. Med njimi so domovi starejših občanov, centri za usposabljanje, delo in varstvo, različni posebni in kombinirani socialno varstvenih zavodi, varstveno-delovni centri, zapori, vzgojni zavodi in zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, različne psihiatrične ustanove in podobno. Živijo? Da, tam so »nameščeni« in tam bivajo bolj ali manj ne po svoji volji in bolj ali manj brez možnosti izbire. Temu se reče institucionalizacija, in ta je v Sloveniji tako velika, da smo na konferenci v začetku maja na Brdu pri Kranju slišali tudi podatek, da je Slovenija med vsemi državami vzhodne Evrope, pristopnicami v EU, ena od najbolj institucionaliziranih (če ne celo najbolj institucionalizirana), pri čemer je za države vzhodne Evrope itak značilna veliko večja stopnja institucionalizacije, kot to velja za države zahodne Evrope.

foto: osebni arhiv

Mednarodno konferenco z naslovom »Razvoj skupnostne oskrbe v Sloveniji – deinstitutionalizacija« sta organizirala Evropska komisija in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti RS. Posvet je bil v zvezi s ciljem nacionalnega programa socialnega varstva za obdobje 2013–2020, da bi se bistveno spremenilo razmerje med institucionalnimi in skupnostnimi oblikami socialnega varstva, v korist slednjih, oziroma da bi se sedanje kapacitete v ustanovah za odrasle osebe s posebnimi potrebami zmanjšale za najmanj petdeset odstotkov. To naj bi dosegli s pomočjo sredstev iz evropskih strukturnih skladov, konferenca pa naj bi prispevala k oblikovanju nacionalnega konsenza za ta cilj.

Deinstitutionalizacija pomeni zapiranje institucij in njihovo nadomeščanje s takimi oblikami podpore, ki bi ranljivim skupinam ljudi s posebnimi potrebami in v posebnih stiskah omogočile samostojno bivanje v skupnosti. Te oblike podpore bi morale vključevati možnosti, da uporabniki in predstavniki uporabnikov sami definirajo svoje potrebe in sodelujejo pri razvoju programov in storitev ter nove vrste strokovnega delovanja, ki bi moralo uporabnike krepiti in podpirati v takih vlogah. Na področju brezdomstva to pomeni zagotavljanje lažjega dostopa do stanovanj in razvijanje nastanitvene podpore za stanovalce.

Vse to so zelo zaželeni in ambiciozni cilji, na poti do njihove uresničitve pa je še veliko neznank in ovir!

Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI**
- 6 **POTOVANJE OKOLI SVETA**
- 7 **ZGODBA O ...**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **EVROPSKA UNIJA ZA BREZDOMNE ŽENSKE**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **ZGODBE O KOLESIH**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **BREZDOMSTVO NIMA MEJA - MEXIKO**
- 19 **KRESOVANJE NA ROŽNIKU 2014**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 26 **PODPIRAM**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILLO**

To sem jaz:

TATJANA

foto: osebni arhiv

Povem vam, da je bilo moje otroštvo zelo lepo, in čeprav je bila moja mami samohranilka z dvema otrokoma, mi ni nikoli nič manjkalo. Do 17. leta sem živela z mami in bratom pri babici in dedku. Potem smo se mi trije preselili v Ljubljano k njenemu partnerju. Končala sem srednjo poklicno šolo. Pri 15 letih sem spoznala fanta in z njim preživela skoraj pol svojega življenja. Skupaj sva bila 8 let in pri dopolnjenih 22 letih sva se skupaj preselila na Vrhniko, kjer je mami kupila stanovanje. Kmalu po vselitvi sva se tudi razšla. Kake 4 mesece kasneje sem spoznala drugega. Na začetku je bil dober, rekel mi je, da me ima rad in da bi se poročil z mano, jaz pa - mlada in naivna - sem pristala na poroko. V naglici sva poiskala priče in se poročila na Ljubljanskem gradu, ampak ker mi je vse skupaj vendarle nekoliko smrdelo, sem se odločila, da obdržim svoj priimek. Kak teden po poroki je odšel v Bosno in od takrat ni o njem ne duha ne sluha o njem. Ko sem zvedela, da mu je bilo samo do državljanstva, sem se odločila za razvezo. Postopek se je zavlekel, ampak dobri dve leti sem srečno ločena. Ko je odšel v Bosno, sem imela službo, za povrh pa še psičko Ajko, ki je bila moj zaklad in mi je vlivala novo upanje do življenja. Vendar sem izgubila tudi njo, za njo še službo in padla sem v zelo slabo družbo. Spoznala sem nekega Roma in bila nekaj časa z njim, nato pa pri njem čisto propadla, saj me je izkoriščal za denar in me pretepal. Ta izkušnja me je v življenju veliko stala. Ko sem slišala za Kralje ulice in se pridružila društvu, sem tam pri 26 letih spoznala Joca in postala sva par. Še zdaj sva skupaj, saj je moški, kakršnega bi si želela vsaka ženska; ljubeč, priden in delaven fant. Pomagal mi je, da sem se rešila Roma in za to sem mu zelo hvaležna. Naučil me je marsikaj, vedno mi je govoril, da če »nisi z majhnim zadovoljen, večjega nisi vreden«, tako kot pravi star slovenski pregovor. Želim si, da bi imela službo in z njim veliko družino, pa da se morda kdaj poročiva. Za konec lahko rečem samo še to: »Bog, hvala ti tudi, da si združil mene in Joca in da sva eno. Hvala ti za vse, kar si dobrega naredil zame, in da si me postavil nazaj na realna tla.« To sem jaz in želim si, da bi moje življenje potekalo tako normalno kot sedaj in ne tako kot 3,5 let nazaj.

NEKOČ, KO SMO BILI ŠE VSI KOSMATI (2)

SMO REZALI MESO NA KOSE
IN SUHA SREČA JE BILÀ SVOJ BOJ,
KO SMO MLELI MIŠICE.

IN VERJELI SMO V MESO.
MOJ BOG, KAKO SMO VERJELI
IN V MAST IN V OCVRKE.

DANES PA JE ŠKODA BESED.

TEŽKE BESEDE

(NISEM PROTI.)

BESEDE POSTALE
SO PRETEŽKE
IN POMENIJO
PREVEČ.

KARMISS

TI:

NEKAJ JE NA TVOJEM LICU,
LEPŠEGA OD ROŽ.
NEKAJ JE V TVOJIH OČEH,
SVETLEJŠEGA OD ZVEZD.

RAZOROŽIJO
VOJAKA, KI
BREZ PUŠKE
NE ZNA NIČ.

TI SI KOT POMLAD,
ENA SAMA STRAST,
SKRIT ZAKLAD.

POSTANEJO
SPET PRAZNE,
PRIJAZNE
IN DOLGOČASNE.

SONCE MOJE ZLATO,
LJUBI ME TI,
IGRAJ SE Z MANO,
VSE ŽIVE DNI.

IZGUBIJO POMEN,
KOT SLADKOR,
V ŽILAH
SO ODVEČ.

NEKAJ JE V TVOJEM GLASU,
TON POMIRJAJOČ.
NEKAJ JE V ZRAKU,
DOTIK ISKREN, TRESOČ.

NEDA

SONCE MOJE ZLATO,
LJUBI ME TI,
IGRAJ SE Z MANO,
VSE ŽIVE DNI.

JOŽE DROL

NI MI VEČ DO ŽIVLJENJA: USEDEL SE BOM PRED TELEVIZOR IN UMRL OD DOLGČASA.

JURIJ KUNAVR

GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI POKAŽI MI SVOJE MESTO

Ponosno predstavljamo ime naših tur:

Nevid(e)na Lublana

Od sedaj naprej nas najdete pod tem imenom tudi na Facebooku.

Zgodba z obiska sorodnega projekta v Pragi

Tisti občutek rahle zaljubljenosti, ki se rodi ob novih srečanjih ... Stojim na zame veliki železniški postaji v prestolnici Češke. Vonj bivšega dežja igra v ozadju. Zdi se, kot da še nikoli prej nisem ničesar slišala o življenju na ulici; da nikdar nisem zrla v oči človeka, ki je z vsako celico telesa spoznal odvisnost. Pred mano stoji vodič Karim ter gruča radovednežev, ki čaka, da nas vodič popelje po svoji deželi. Spomin na vse ture, ki sem jih prehodila po brezdomski Ljubljani, za trenutek zbledi. A ne za dolgo!

Karim začne pripovedovati. Nimam pojma, kaj govori, saj je tura v češkem jeziku, jaz pa razumem le nekaj besed. Samo gledam ga in nekaj o njem se mi zdi znano. Zakaj? Njegov nastop ter ples obraznih mišic nagovarjata, na nek način provocirata skupino v razmišljanje. Da, to mi je domače, saj so tudi naše ture v Ljubljani podobnega kova! Zgovorna prevajalka prenese povedano v angleščino in zven dobi pomen. Moja začetna zaljubljena amnezija izhlapi, saj ugotovim, da tudi 700 km stran od Nevid(e)ne Lublane slišim sorodna vprašanja in podobne življenjske poteke. Številke brezdomstva so sicer večje od naših ljubljanskih, a vsaka zgodba je čudež/čudo zase.

Karim pripoveduje o svetu homoseksualne prostitucije, o kokainu, ki je družabnik in služabnik le-te. Raziskujemo mojim očem znane kraje Prage, a zgodba, ki jo govori Karim, tem krajem riše povsem drugačno podobo. Zaokrožen pano sredi ulice, na katerem se šopirijo reklame, je bil še včeraj, ko sva si z Ireno privoščili samostojen sprehod po mestu, povsem nepomemben. Sedaj isti pano stoji pred mano v rdeči luči, saj Karim z nami deli, da je to stranišče in hkrati zelo priročen kraj, kjer se redno odvija prostitucija. Tako blizu mene, a tako prikrito, skrito ... Zgodbe polnijo čas in ture je konec. Češko in slovensko vodenje se v moji glavi združita. V minutah, ko sem poslušala Karima, sem risala vzporednice, uvidela podobnosti in razlike v odkrivanju skritega. S ture sem odšla z nasmehom, saj mi je s Karimovimi zgodbami čas spet postal povsem nepomemben koncept in to je spodbuda več, da Nevid(e)no Lublano ustvarjamo dalje.

Milka Podobnik

skavTura

Vsi, ki se ukvarjamo z mladimi, se velikokrat srečamo z vprašanjem, kako naj mladim predstavimo teme, kot so brezdomstvo, revščina, alkoholizem, droge. Vse te tabu teme so mladostniku še posebej zanimive in skrivnostne, zato smo se voditelji čete Ljubljane 2 odločili, da bomo svojim varovancem te teme predstavili na nekoliko drugačen način. Skupaj s Kralji ulice smo odšli na potep po njihovi Ljubljani. Na vodenem ogledu so nas brezdomci odpeljali, lahko bi rekli, na kruto soočenje z realnostjo. Glasno so nam povedali, da te do stanja, ko izgubiš prijatelje, družino, streho nad glavo privedejo različne zasvojenosti, iz katerih se zelo težko izkoplješ. Menim, da je to boljši način odvrčanja od prepovedanih substanc kot pa svarilo staršev, ki venomer ponavljajo: »To pa ni dobro zate.« Od tedaj naprej gledam na Ljubljano z drugimi očmi. Hkrati pa sem hvaležna, saj sem prišla do marsikaterega spoznanja, ne da bi pri tem prehodila kateri koli odsek trnjeve poti. Hvala vsem brezdomcem za trud, ki ga vlagate v svoje vodene ogleda. Hvala za vsak odgovor na še tako osebno vprašanje in za potrpežljivost.

Voditeljici Ana in Gabi

Skavti

foto: Bojan Dekleva

Vtisi skavtov po turi:

Sedaj bom drugače gledal na njih in njihovo težko življenje, saj je vsak izmed njih pretrpel kaj hudega. Še kdaj bi morali imeti podobna srečanja. (Aljaž)

Ob srečanju z brezdomci so nam naši »vodiči« posebej rekli, naj se učimo ter raje živimo doma kot pa na ulici. Iz tega lahko sklepamo, da življenje na ulici ni ravno prijetno. (Andraž)

Izvedel sem, da jim ni lahko in da ima vsak od njih svojo življenjsko zgodbo ter je v življenju nekaj hudega preстал. Zato bi jih morali bolj spoštovati in biti sočutni do njih. (Martin)

Karim

foto: Milka

Vodička o turi pred turo:

Resnična marginala. Padli Kralj v zavetišču spi, večji del dneva v parku preždi, pol sociale za spati in borno hrano da, nič drugega mu ne preostane, ko da čike in vino na ulici bližnji si priskrbi. Pa kakšen sendvič vmes dobi. Ko sonček po megleni zimi pristane, klopca najbolj miren je dom njegov. V parku pa srečen si, ko srečaš sebi podobne ljudi, združuje vas isto vprašanje: »Kje in v kateri vojni se izgubila je moja streha?« Resnično močan moraš biti, če dolgo ostajaš v svetu omame, resnično močan, močan moraš biti, da se zadržiš na meji normale. (Jasmina)

Vtisi vodičev po turi:

Moja prva izkušnja s skavti in njihova prva izkušnja s klošarjem. Na začetku me je bilo malo strah, da se bodo bali spraševati o teh stvareh na poti, po kateri sem jih vodil. Toda strahu je bilo hitro konec, saj so bili zgovorni in to naredi take pohode še bolj koristne in celo pravljicne - pa čeprav niso videli nič pravljičnega. Skavti, za konec le še Bi-Pi! (Taubi)

Na Prešernovem trgu sem se dobil z ljudmi, ki sem jih kdaj videl ali pa ne. Šli smo na poti naokoli, kjer se je moje življenje dogajalo in spremenilo. Mogoče nisem bil pripravljen, da bi povedal vse, bil pa sem odkrit. Hotel sem pokazati, kako mesto deluje v mraku. Česar ne vidiš, tega ne veš, je pregovor, ki je že v krvi. Nočem predalčkat, ampak to ni družba, ki deluje. Vsakič ko se zbudite v toplem, ko vas čaka tuš, pomislite na vse, ki bodo za to prehodili kilometre. (Tomislav Gruden - GTS)

Član društva Kraljev ulice z nadimkom Fire fly se je odločil in se odpravil na potep okoli sveta s kolesom, avtoštopom ali peš, kakor bo pač nanese. Idejo kam in kako je prepustil naključju, recimo mu okvirni načrt. Družno smo se dogovorili, da objavimo njegove vtise pred potjo in s poti.

POPOTOVANJE OKOLI SVETA

Vizija – poslanstvo – namen

Planet Zemlja je dom, na katerem živimo, se med seboj borimo. Zakaj in kaj imamo od tega?

Za nekatere je iluzija, utopija, fantazija ..., da bi živeli v miru, radosti sreči in veselju.

Namen poti je, s strani mene, soustanovitelja in minulega društva, katerega član sem, trenutno v vlogi novinarja, širiti naprej v svet, povezovati stvari na način, kot se te še niso dogajale, da bi dejansko (za)živele. Začasno bivališče, na katerem sem trenutno prijavljen, je v Indiji – New Delhi. Tam nameravam nadaljevati izobraževanje, ki sem ga začel v Londonu in so ga delno organizirali tudi že v Sloveniji. Osebnost bi se rad izobrazil do te mere, da bom lahko tudi sam vodil tovrstna izobraževanja v Sloveniji, saj je že kar nekaj potencialnih kandidatov, ki menijo, da je naš obstoječi šolski sistem potreben temeljite prenove, prav tako kot zdravstvo in še kaj.

Na začetku sem si sestavil okvirni načrt, ki je obsegal sledeče odgovore na vprašanja:

Kdaj krenem na pot?

11. 05. 2013

Koliko časa naj bi pot trajala?

Najprej sem nameraval na pot za 4 mesece, torej čez zimo. Iz dneva v dan pa opažam, da se stvari spreminjajo, in glede na to se zna pot zavleči na 2 leti ali celo več.

Kam me pelje?

V tople kraje za čez zimo oziroma dve in več. Za začetek Ciper, Sudan, Indija, Avstralija, Havaji, Amerika, Afrika in Evropa. Del poti od Havajev naprej še ni detajlno specifikiran, ker še pride na vrsto.

Kako pridem tja?

Začel bom brez denarja, spalke ali šotora ... S sabo bom vzel le mali nahrbtnik z nekaj osnovnimi potrebščinami in potoval z »alternativo«, fosilnim gorivom.

Kaj to pomeni?

Seveda bom štopal in se vozil z avtomobili ter drugimi prevoznimi sredstvi, vendar bom pri tem pozoren na to, da ti vozijo na elektriko, bioplin/dizel ali druge alternativne pogone. Uporabljal bom tudi kolo, skiro, rolko, rolerje, konja, kamelo, vlak, jadra, čoln ...

Koga bom (tam) srečal?

Ljudi, domačine, popotnike, kulture, živali, podnebja, navade, izzive ...

Kaj jim bom prinesel?

Opozoril bom na področja, ki se zgodovinsko niso premaknila, jih opolnomočil in povzročil stvari, ki se sicer ne bi zgodile. Ob tem bi se poslovil od njih z več moči za samoizražnost in več miru. Danes sem krenil od doma, kjer živi mama. Zanimivo, saj me je z avtom peljala 2 kilometra v dolino. To pot sem sicer nameraval prepeščit. Vmes sem ji rekel, to ni moj namen. In kakšen je bil njen odgovor: »Sine, saj vem, da boš na poti naredil toliko dobrega, da se to za začetek ne bo poznalo.« Moj namen je bil odhod po zajtrku, a se je dan prevesil v noč in iz doline v Senožetih sem štartal šele ob 19:30. Pred odhodom naj bi se dobil še z očetom, a je imel ta tako poln urnik, da je srečanje pretvoril na klic. Sam večer pa je minil v družbi prijetnih ljudi v Rogu ob kapljici penine na jeziku. Alkohola sicer ne pijem (za novo leto bo od tega 17 let). Hja, od 01. 06. 2013 do odhoda sem dejansko bil na lokaciji Trubarjeva 72, kjer stoji bivša tovarna Rog in kjer se nahajajo naši društveni prostori.

foto: osebni arhiv

5. 12. 2013

Minil je že 1 mesec, odkar sem na poti.

Petega sem, kot že rečeno, cel dan (pre)živel z mamo. Šele ko se je spustila noč, sem odrinil proti Ljubljani in to noč prav tako še prespal v Ljubljani.

Šestega se je vse skupaj začelo bolj tako, tako, lahko bi rekel za nikamor. Drugi dan sem se še vedno ukvarjal z birokracijo. Cel dan sem porabil za zavarovanja in to, da sem se od povsod odjavil. Še dobro, da sem bil pred potjo povabljen na par srečanj s tortico in pijačo.

To noč sem rekel, gremo naprej, ne bom več spal tu. Premaknil sem se do Škofljice, in sicer s kolesom, ker je bilo tako hitreje. Pozno sem prišel do prijateljice, pri kateri sem tudi prenočil. Prav vesel sem bil prvega tuša, smutija, medenjakov, prenočišča, zajtrka in kosila.

Nato je šlo naprej vse skupaj peš. Kolo sem pustil pri Niki, in se, ko je bil že mrak, podal naprej proti Grosupljem. Tudi tam sem spal pri prijatelju in bil pogoščen. Peš sem v povprečju dnevno napredoval 30 km. Velike Lašče. Ej, prav z užitkom tole pišem na telefon v dežju in temi, hodim po tirih. Živim, kot sem nekoč sanjal, LOL. Sem na poti do Kočevja. 10 km sem naredil tudi bos. V Kočevju sem dobil spalko od punce, ki jo je 4 leta vozila v avtu. Prav lepo sem bil pogoščen s strani Aljoše: pijača, jedaja in 50 € = 40 prenočišč z zajtrkom in 10 € zraven. Delnice, Crikvenica (od tam sem domov poslal razglednico), Novi Vinodolski, Senj, Starigrad, Novigrad do Vodic pa sem postavil rekord: 50 km v 13-ih urah. V zadnjih 3h sem naredil 21 km. Tam sem prespal pri Nikinih prijateljih. Njen oče je rekel: »Saj nisem vedel, a misli resno ali ne,« ko sem bil pri njih. Prav tako je rekla Nika sama: »Še vedno se lahko vrneš.«

Iz Vodic sem prišel v Šibenik, kjer sem iskal prenočišče in po kakih 2 urah našel tri mladeniče, s katerimi sem se ujel v pogovoru. Klicali so prijatelje za kavčsrfing in me na koncu vprašali, če sem drugi dan pripravljen dati intervju. Ob tem je prišel nazaj en gospod, ki mi je plačal hostel. Naredila sva intervju in potem naprej. Naredim le 7 km. V Torcidi – restavraciji – me prav lepo sprejmejo, nad čemer sem začuden. Ja, seveda, me potem prešine, videli so intervju. Pripravili so mi pravo gostijo, komaj sem pojedel vse. In seveda udobno prenočišče. Za tem je sledil Kaštel stari, kjer sem – recimo temu – napredoval. Dobil sem kolo, potrebno nekaj anganžmaja. Prvi plašč je bil kar deformiran. Zračnico sem v dobrem dnevu kar 2x krpal.

Končno sem prišel na vrsto tudi jaz. Malo pred Opuznom sem gospodu, ki mi je ponudil prenočišče v novem apartmaju, zjutraj pomagal s starega telefona spraviti kontakte na novega in jih obenem varnostno kopirati oziroma bekapirati. Malo naprej sem dobil orodje za kolo: ključ 15 in stari šraufenciger. In kaj glede mojega imetja; bilo je podobno kot na SLO-HR meji. Iskali so drogo, brez uspeha se ve :-). Pogostili so me z belo kavo in napolitankami. V Dubrovniku pišem pismo domov in pošljem 250 kun, saj tam,

foto: osebni arhiv

pa čeprav brez mene, še vedno nastajajo določeni stroški, ki jih nekdo mora kriti. Glede na okoliščine sem uspel zbrati toliko, kolikor sem poslal domov. Gruda, 50 kun pri duhovniku, ki mi plača apartma. Končno uspeš posušiti vse perilo in tri na novo oprana oblačila. Tam imam možnost tuširanja, za povrh pač operem 3 kose oblačil, ki so najpotrebnejši, in jih lahko dam sušiti. Od meje s Črno goro grem v solo varianti. Srečam par Romunov, ki štopata za Turčijo. Noč me dobi v Risanu, zato tam prespim in sem prijetno pogoščen. Proračun zraste za 20 €, zato smo že v dogovorih za menjavo za boljše kolo. Ko se naspim, čakam več kot 3 ure, vendar nadaljujem pot, saj dogovora ni. V Budvi si plačam hotel - 10 € in zajtrk 5. Ponovno srečam isti romunski par. Izmenjamo si nekaj hrane: kivije za nekaj kruha. V Opuznu sem dobil približno 5-kg donacijo – mandarine in kivi. Ta je bil še precej trd in sem ga bolj počasi jedel. Onadva pa sta dobila veliko donacijo kruha. Bar. Ljudje so presenečeni nad tem, kaki smo Slovenci. Toplo sem sprejet v dom lastnika lokala. Našel sem kolo, sicer zaklenjeno, žensko. Treba bi bilo še investirati vanj. Na policiji sem vprašal, kako je s tem. Oni nimajo podatka. Po 2h urah iskanja ugotovimo, čigavo je kolo. Silom razmer nadaljujem z istim na poti do Shkodërja. Še prej brez težav prečkam mejo. V Shkodërju prespim v hotelu s ****, in sicer na tleh zraven bara. Važno je, da je streha in ni mraz. Receptor se nekoliko boji, da bo zato izgubil službo, a vseeno dobim kapučino in piškote. Do Durrësa je 99 km, vmes se ustavim na eni izmed milijona črpalk. Res sem lačen, s sabo pa imam bore malo hrane. In kdo bi verjel, deležen sem prave milosti. Okoli mene se je zbrala več kot sedmerica, ki so me pogostili. V Durrësu ponovno prespim v hotelu Ani, vendar sem moral biti pokonci ob določeni uri, podobno kot dan poprej. Nič mi ni manjkalo in za nameček zjutraj dobim še popotnico – tako rekoč zajtrk. Ob odhodu iz mesta so mi v eni od pekarn odstopili kilo ali celo več črnega

foto: osebni arhiv

kruha, nekaj podobnega sem dobil že pred Risanom. Krenem proti Firëju.

Spet spim v hotelu, tokrat mi vzamejo 50 od 52.45 kun, ki sem jih zjutraj dobil tako rekoč nazaj. Za povrh pa še paradižnik in vrečko domačih oliv. Namen imam priti do Gjirokastërja, a se še pred Tepelenami ustavim. Okoli 22h, saj sem se po kar nekaj km iz 50 m nadmorske dvignil na 450 m. Omenjeno razliko sem naredil v približno 12 km, zato sem bil že pošteno utrujen. Večerjo sem dobil še v dolini; riž z omako in višnjev sok od natakarja, ki sem ga navdušil z intervjujem. Najdem zasilno prenočišče. 300 m nižje je bilo 6 °C, kako neki bo tu čez noč? Bogsigavedi. Prvo noč me je zeblo v noge, zdaj pa se mi smeji, saj danes že pridem v Grčijo. Slišal sem, da se je te dni tam otopilo na okoli 25 °C. Komaj čakam, da se bom na Cipru okoli novega leta kopal v morju.

Žiga Merkun, novinar K.R.O.G. društva

ZGODBA O ..., 13. DEL

Vrata v Italijo so se odprla. Kot veliki popotresni val so se začeli odpirati centri širom Italije. Mladi so prihajali kot za stavbo, ne vedoč v kakšen sistem in pod kakšen režim se spravljajo. Pa vseeno – entuziazem in predvsem Don Pierinova karizma in energičnost sta bila dovolj velik temelj za vstop. Delovalo je prav tekmovalno ...

Don Pierino z nastopi širom države in mladi, ki ga poslušajo odprtih ust. Takrat se je začela ogromna era narkomanov in

župnikov. Prepričan sem, da mnogi niso dojemali, kaj se dogaja, vendar se je v bistvu dogajalo ogromno.

Si predstavljate, da ste bili še včeraj sami na cesti, danes pa ste v družini istomislečnih in skupaj iščete pot v neko novo lepšo prihodnost? In ... vodi vas nek far! Saj nisem veren! Pa kaj! Saj je on – še zate, če je treba.

Taubi

KO SI V IGRI

08
KRALJI
ULICE

Spet nov mesec, spet nova zgodba iz življenja utrujenega bojevnika. Puf, teleportiral sem se v devetdeseta leta, ki jih sam imenujem izgubljeno desetletje. Desetletje krvi in spogledovanja s koščeno tetko s koso. Naj vam poskušam v besedi pričarati tiste dni. Zjutraj sem že zarana vstajal, se očedil, si zavezal kravato, obul brezhibno očiščene čevlje – zadnji krik mode – in se odpravil na delovno mesto. Brezhibno zunanost je financiralo podjetje. Z aktovko v roki sem se počutil vsemogočnega, bil sem mlad, komaj nekaj čez dvajset pomladi sem štel. Delal sem v borzno-posredniški hiši in posloval z delnicami in certifikati. Krajcarjev mi ni manjkalo in ni jih bilo problem nespametno upravljati. Bila je doba opojnih substanc in hitrih deklet. V mojo svetlo prihodnost se je prikradla trda droga. Ko enkrat prestopiš prag »vikend eksperimentiranja«, je vrnitev v »normalno« življenje prekleto težak podvig. Dnevna poraba namreč hitro raste in kmalu nimaš več nadzora nad seboj, sploh pa ne moreš čakati celih osem delovnih ur do naslednjega fiksa. Mešanica koke in heroína v žepu te vabi v službene toaletne prostore. In ko te koka dvigne, delaš kot zmešan, postavljaš rekorde v prodaji in ostalih hvalevrednih delovnih aktivnostih. V roku treh let se je vse začelo rušiti. Vedno bolj sem bil podoben zombiju v kravati. Delo sicer ni trpelo, je pa trpel ugled podjetja, saj so se stranke vprašujoče spogledovale. Kmalu mi plača in prislužena provizija nista več pokrivali mesečne porabe belega konja. Vsakdo, ki je imel probleme z drogo, vam bo zaupal, da je bil v nekem trenutku primoran preprodajati, da je uspel pokriti svojo lakoto po opojnih substancah. Tudi sam sem počasi padal v luknjo, v kateri gomazijo raznorazni osebki, potrebni droge. Našel sem kontakt in začel preprodajati. Fantje so delali na industrijski ravni, samo na veliko. Brez zajebancije, brez zamujanja s plačilom. Iz službe sem s svojo kravato pribrazil mimo in jemal drogo vnaprej. Z menoj so dobro služili, toda čez kakšno leto se je osebna poraba tako dvignila, da s prodajo nisem več uspel pokrivati dolga. Igra se je začela. Glede na prijateljski odnos,

ki smo ga vzpostavili, so precej časa tolerirali moje zamujanje s plačilom. Dolg pa se je večal iz dneva v dan. Nekega dne, ko sem odšel z dela, se je poleg mene ustavil avto s štirimi mafijozi. V trenutku sem prebledel, saj sem prepoznal zloglasna brata in drugi par pajdašev, s katerimi sem sodeloval. Vedel sem, kaj me čaka. Usedel sem se na zadnji sedež avta med orjaka. V avtomobilu je iz zvočnikov donel Tupac in med vožnjo sem se izgubil v sedežu, saj nihče ni črnil niti besede. Vedel sem, kaj sledi. Odpeljali so me v gozd pri Pržanu, nikjer žive duše. »Kad češ, da vratiš pare?« Zavladala je tišina, saj nisem vedel, kaj reči. In padla je prva klofuta. »V nedeljo,« sem bleknil brez razmišljanja. Skupaj s predlogom, da me slečejo in pustijo tam v Adamovi opravi, je padla druga klofuta. Na mojo srečo me je rešil prijatelj in jih prepričal, da me odpeljejo domov. Ker sem nadaljeval po starem in mi ni uspelo nič prišparati, kaj šele vrniti dolga, sem se izogibal glavnih cest in domov hodil po stranskih ulicah. Vzpostavil sem kodirano zvonjenje in odpiral le izbranim. Vse do dne, ko me je eden izmed njih srečal in mi zaukazal sesti v avto. Razmišljal sem, da bi pobegnil, vendar sem rekel, da je treba enkrat za vselej odpraviti problem. Pričakal naju je ravno moj »prijatelj« in mi razložil, da brez kazni ne bo šlo. Postavili me bodo za zgled ostalim. Spomnim se, da sem se vdal v usodo in iztegnil roke, v eni sem stiskal aktovko. Udarci z nogo v glavo je bil tako hiter, da se nisem uspel umakniti. Sledili so udarci z roko in ko sem padel na tla, sem se le pokrtil in tiho prenašal bombardiranje. Vedel sem, da je nujno ohraniti ponos, zato jim nisem hotel pustiti vtisa, da me boli. Pa me je. V dvodelni obleki s kravato sem obležal krvav in z zlomljenim nosom, nekje pod draveljskimi garažami. Ko sem prišel k sebi, sem prepričal mimoidoče, da je z menoj vse v redu in naj ne kličejo policije ali rešilca. Vzel sem ponujene robčke in se odpravil domov. »Prijatelj« mi je naslednji dan odpisal dolg, zakaj, mi še danes ni jasno. Mislim, da je imel slabo vest, ali morda ne? In potem je bilo ...

Tjaša Žurga-Zabkar

TATU ZGODBA

Tatu je preprost, v bistvu imam vtetovirano hčerkino ime - Hidajta. Hči mi namreč veliko pomeni. Ravno zato sem se v letu 2009 odločil, da si ga dam vtetovirati.

Gargo

Laž je jež

Slepi psi ne lajajo na barve,
le kosmato pohajajo za naše veselje
in mi jih žejni čohljamo,
najraje po trebuhu.

Karmiss

ČE DRŽI, DA JE STANJE OB TOLIKŠNI
BREZPOSELNOSTI PRECEJ UGODNO,
POTEM BO NARAVNOST ODLIČNO, KO
BOMO VSI NA CESTI.

N2

USODA

PRIŠLA JE URA RESNICE,
KAR SEM MOGEL, SEM POJEDEL IN POPIL.
LE NA SRCE SEM PAZIL,
BAL SEM SE LJUBEZNI,
NAJLEPŠE TRENUTKE V ŽIVLJENJU ZAMUDIL.

JEZIK JI TEČE KOT NAMAZAN,
OBJEMA ME TA PRIJAZNA,
A HUDODELNA GOSPA,
AMBICIOZNO RUŠI MOJO DUŠO,
PREKLETI USODI VRAČAM UDARCE,
KRIČIM, NAJ MIR MI DA.

PRIJATELJSTVO RASTE SKOZI ČAS,
ČE SE OBOJESTRANSKO SPOŠTUJETA OBA.
JAZ PA JI VES ČAS OBRAČAM HRBET,
MED NAMA LJUBEZEN NE VELJA.

KATARINA KALABA

09
KRALJI
ULICE

POSTELJA

TO JE POEMA O POSTELJI

VSAKIČ SE
DRUGAČE ZAZRE
V NAJINO RAZODETO
POŽELENJE,
V KOPRNEČO
ŽELJO PO ENOSTI
DVEH DUŠ.

TA PESEM POJE POSTELJI,

OETA V NJENO
BELINO PRESLEPI
RAZDALJO IN MORDA
PRINESE BLIŽINO.

ZUZANNA G. KRASKOVA

EVROPSKA UNIJA ZA BREZDOMNE ŽENSKE

010
KRALJI
ULICE

Če bi vprašali naključnega mimoidočega, da opiše brezdomno osebo, ki spi na ulici, bi mnogi upodobili moškega srednjih let, ki spi na klopci v parku ali pa na mestni železniški postaji, morda skupaj s psom. Zelo malo ljudi bi prvo asociacijo, ki jim pride na misel, povežalo z žensko, kar nam lahko pove, da so ženske, ki spijo na ulici, skrita in širši javnosti nepoznana manjšina, številčno so vse večji socialni problem in še posebej občutljiva socialna skupina, ki ji je treba tudi sistemsko nameniti več pozornosti.

Ravno zato, ker število žensk na evropskih ulicah opazno narašča, se je z januarjem 2013 pod okriljem Generalnega direktorata za pravosodje Evropske komisije, v okviru posebnega evropskega programa za preprečevanje nasilja nad otroki, mladimi in ženskami in boj proti njemu ter za zaščito žrtev in ogroženih skupin – DAPHNE III., pričel izvajati projekt – *Ženske, ki spijo na ulici in so žrtve nasilja II* (angl. *Women Rough Sleepers Who Suffer Violence II*). Cilji projekta so izmenjava primerov dobre prakse in strategije opolnomočenja brezdomnih žensk za ponovno vključevanje v družbo in za zaščito pred nasiljem na ulici, ustvarjanje inovativnega podpornega okolja zanje in pa vključevanje in izobraževanje organizacij na področju brezdomstva. Projekt bo trajal 24 mesecev in v njem, poleg Velike Britanije in Madžarske, kot partner sodeluje tudi Slovenija.

Kate Moss, profesorica kazenskega prava na Univerzi v Wolverhamptonu iz Velike Britanije in avtorica ter vodja raziskave pri projektu, pravi: »Izkušnje brezdomnih žensk na ulici so precej drugačne od moških izkušenj. Ženske se manj poslužujejo obstoječih storitev za brezdomne, ker se bolj sramujejo tega, da so na cesti, in to dejstvo tudi bolj skrivajo. Prav tako so bolj fizično ranljive in ogrožene zaradi spolnega nadlegovanja in izkoriščanja in s tem povezanih zdravstvenih težav, kot je recimo virus HIV.«

Strokovnjaki z Univerze Wolverhampton iz Velike Britanije so že v predhodnem pionirskem projektu raziskovali izkušnje žensk, ki spijo na ulici in ki so utpele nasilje v družini. Uvodni projekt je opozoril na številna vprašanja, ki se nanašajo na brezdomne ženske in njihovo ranljivost, ter opozoril, da so potrebne dodatne raziskave na širših področjih (npr. različne oblike nasilja, duševnega zdravja, zdravil itd.), z namenom, da bi bolje usposobili te ženske in jim pomagali pri vračanju v

družbo. Raziskava v predhodnem projektu je pokazala tudi, da je kar 70 do 100 odstotkov intervjuvanih žensk v Španiji, Angliji, na Švedskem in na Madžarskem postalo brezdomnih zaradi družinskega nasilja, da v omenjenih državah obstaja zelo malo ali skoraj nič storitev podpore samo in izključno za ženski spol in da je opaziti tudi veliko pomanjkanje angažiranega terenskega dela.

Ženske brez doma v Sloveniji

V Sloveniji doslej področje brezdomstva med ženskami ni bilo specifično raziskovano, zato bo z raziskavo, ki jo koordinira Univerza iz Wolverhamptona iz Velike Britanije, prvič dobila kvalitativne podatke o potrebah in razpoložljivih storitvah za brezdomne ženske. V Sloveniji raziskavo izvajamo na Inštitutu za evropske raziskave in razvoj – EuroCoop, kjer smo s tujimi partnerji v marcu 2014 organizirali prvo nacionalno konferenco z naslovom »Opolnomočenje brezdomnih žensk za zaščito pred nasiljem na ulici«. Ta je opozorila predvsem na trenutno pomanjkanje storitev, specializiranih za brezdomne ženske v Sloveniji, prav tako se soočamo z ovirami pri odgovarjanju na njihove potrebe.

Tudi v primeru Slovenije večina žensk postane brezdomnih zaradi nasilja v družini. Vse bolj narašča delež starejših žensk, ki so po smrti partnerja ostale brez doma, preostala družina pa je prenehala skrbeti zanje. Raziskava v sklopu projekta, ki je zajela 27 žensk z izkušnjo brezdomnosti in bo v celoti končana konec leta 2014, je pokazala, da kar 20% žensk, ki ostanejo brez doma, poišče prenočišče pri znancih, 15% jih gre v zavetišče, 12% pa jih prespi na ulici ali železniških postajah. Glede nasilja, ki so ga brezdomne ženske doživele na ulici, jih je bilo kar 21% namerno potisnjenih, 15% jih je bilo pretepenih, 13% brezdomnih žensk je bilo posiljenih. Tudi zdravstvene težave brezdomnih žensk so velik problem – kar 33% intervjuvanih se sooča z duševnimi težavami.

Programska vodja konference Anja Pirec Sansoni in Irena Rezar, obe strokovni sodelavki v Zavetišču za brezdomce Kranj, sta osvetlili pereč problem nasilja nad brezdomnimi ženskami. To brezdomne ženske močno zaznamuje, vpliva na njihovo telesno in duševno zdravje, samopodobo in možnosti za razreševanje njihove situacije. Brezdomne ženske so še posebej

foto: arhiv projekta WRS

ranljive za vse oblike nasilja, o njem pa si večkrat ne upajo poročati ali pa teh dejanj celo ne razumejo kot nasilnih. Nasilje doživljajo pogostejše od ostalih žensk, tako na ulici s strani mimoidočih, drugih brezdomnih oseb ali uporabnikov storitev, ki jih obiskujejo, kot s strani svojih (bivših) partnerjev. Brezdomne ženske se večkrat izogibajo storitev, kjer so uporabniki pretežno moški ali jih vodijo po večini moški, saj se bojijo nadlegovanja, zlorab in podrejenega položaja, zato je pri delu z njimi nujno potrebna spolna občutljivost.

Postati brezdomna ženska je verjetno ena izmed najbolj uničujočih travm, ki jih posameznica lahko izkusi. Psihološki učinki so lahko ogromni in dejansko povzročijo, da je ženska v stanju nemoči. Ko dodamo še izkušnjo stigme, še dodatno zmanjšamo njeno sposobnost za spopadanje s travmo. Vsekakor je brezdomstvo žensk socialni problem, neločljivo povezan z revščino, socialna stigma pa je ena glavnih ovir pri iskanju rešitev. Ženske so še posebej ranljive, soočajo se s problematiko nevidnosti, so žrtve zlorab, čeprav se same ne dojemajo kot take. Na tem področju opazamo pomanjkanje sodelovanja in angažiranosti širše javnosti. Ženske zahtevajo posebno posredovanje in dostop do storitev samo za ženski spol. Naš cilj je, da tekom raziskave poglobljeno raziščemo

problematiko brezdomstva žensk in o njej ozaveščamo na evropski ravni. Več podatkov o naši raziskavi v razvoju lahko spremljate na naši spletni strani:
<http://www.womenroughsleepers2.eu/>

Eva Srdoč

Vodja projektov

EuroCoop – Inštitut za evropske raziskave in razvoj

011
KRALJI
ULICE

UVAJANJE

Po nekaj tednih na Golniku se v soboto spet dobiva na starem mestu. M. zamuja ... ali pa vsaj ni tam že pred dogovorjenim časom. In takoj ko pride, reče: »Vidiš, se pozna, da gredo stvari naprej. Me boli, ne morem več tako hitro hoditi kot prej.« A za kavo sva razpoložena, tako kot vselej. Medtem ko jo avtomat pripravlja, pride mimo neka gospa, starejša od naju obeh, in reče: »Ja, M., kako pa zgledate? Ali je hudo?« M. odgovori: »Pravijo, da sem bolančkan, to bo.« Gospa: »Ja, stari smo, to pride s starostjo.« M. pa: »Ne stari, modri smo! Zato pa smo lahko tudi krepotni.« Temu ironičnemu obratu se zasmejem, gospa pa stvar zaključi: »Krepali pa bomo vsi, to pa ja.« Nato vzame časopis in obljubi, da ga bo v ponedeljek vrnila. Razumem, da si ga vsak mesec izposodi, ga prečita, skrbno pazi, da se ne umaže ali zmečka, nato pa ga prinese nazaj. Ko odhaja, še reče: »Saj ga bom potem vrnila temu fantu.« Najprej mislim, da govori o meni, in sem ponosen, da mi še kdo reče fant. A potem vidim, da je mislila na varnostnika, ki ima blizu avtomatov s pijačo svoj sedež.

Nato me M. uvaja v običajne posle v hiši. Pove, da vsakič na Kraljih zamenja bankovce za drobiž, ki ga imajo na Kraljih preveč, nato pa ga nese k Juretu na blagajni, ker v knjižnici vedno primanjkuje drobiža in so ga veseli. Pokaže mi, da mu dajo nazaj bankovce, zraven pa je včasih še kak drobiž za kavo. Nato me pošlje, da dostavim časopis Urški, gospe ali gospodični, ne vem točno, ker so vse tam zelo lepe, prijazne in nasmejane, in ne vem, kako bi ločil eno od druge. A Urška je na malici, zato počakava nekaj časa, potem pa me M. pelje k njenemu mestu in pove, da bom v bodoče, če njega ne bo, jaz delal te dostave. Tam za pultom se vse smejejo, meni pa – priznam – v nekem trenutku hočejo priti solze v oči. M. mi naroči, naj ji zdaj dam časopis, jaz to storim, vendar pozabim, da bi moral od nje vzeti en evro. A na to misli ona sama, in mi ga ponudi čez pult.

Pijeva kavo in se pogovarjava o stanju stvari. Pregledujem zdravstvene dokumente, kjer je na desetine nerazumljivih kratic in latinskih izrazov. M. pove, da mu ne obljublajo ozdravitve, ampak odlaganje poslabšanja stanja in predvsem lajšanje bolečin. Pogovarjava se o bolečini. Ob kateri kvalitetno življenje in drobne radosti niso več mogoče. Za to pa konec koncev gre. Z bolečino je tako čudno, da se dogaja, da sicer imaš denar za vse, kar bi si želel, lahko bi si vzel taksi, lahko bi se peljal v toplice, lahko bi si kupil kar koli, vse mogoče radosti, katere koli bi se človek lahko spomnil, magari tudi prepovedane, a ko je bolečina, te nič od tega ne veseli in ti je za vse to vseeno. Ko je bolečina, sta samo ti in bolečina, ki ti napolni cel svet in vse doživljanje. Zato potem prihranjeni denar izgubi pomen in smisel.

M. pove, kako na Kraljih tu in tam komu posodi evro ali pol. In bolj ali manj ve, da ga ne bo dobil nazaj. Kot že dolgoletni zdravljenci alkoholiki omeni, kako je nesmiseln in neumen – sicer med ljudmi zelo pogost – strah, da bo zdaj kdo njegov evro porabil za pijačo. To mi je vedno zanimiva tema, še posebej, ker si mislim, da M. že mora vedeti, ko pa je dolgo pil in živel na cesti, a vedno tudi veliko delal in nato še dolgo bil abstinent. Torej pozna ta in oni svet oziroma vse poglede na to stvar. Nato šahirava. Saj zato sva prišla. Eno za drugo odigrava dve partiji, kar menda nisva še nikoli. Prvo remizirava, v drugi zmaga M., a je treba povedati, da zraven njega sedi R., ki je mednarodni FIDA šahovski mojster. Mimogrede pokomentira najino igro, ne da bi nama neposredno svetoval, a vendar nama s svojimi komentarji odpira neke nove uvide in spreminja potek igre. Vsakič se začudiva, ko vidiva, kaj pomeni zares razumeti šah in videti daleč vnaprej. Igrava kar borbeno, morda celo vsakič malo bolj. Ker boriti se je treba, konec koncev za drobne radosti, med katerimi je tudi šah.

B.

NEKAJ cestnih

ZAKAJ ME IMAJO ZA BEBCA?

Zato ker se sekiram
in to jih veseli,
da vidijo rezultate svojega razmišljanja.
Uradno nor, dejmo ga, udri, pohodit,
popljuvat,
da vidimo, kako bebec trpi, kako cvili, ker
bi rad še živel in se lepo imel.
Ljudje bi bili radi
gladiatorji in gledalci istočasno,
hočejo kruha, iger in krvi.
Ali sem hudoben? Ja, včasih res.
Ker me hudobija okoli mene dela
hudobnega.
Kaj naj naredim?
Potruditi se moram, da bom jaz boljši,
bolj miren in bolj dober srčen.
To je učil Jezus.

Kavica

ZAČETKI CVETOČIH SPOMLADANSKIH DNEVOV

Pa se je končno pričela pomlad, ki
smo jo vsi že težko čakali. To je
najlepši letni čas, saj takrat začnejo
cveteti prve pomladne cvetlice.
Telohi, trobentice, marjetice, zvončki.
Ta letni čas je na sploh poseben, saj
na plano pokukajo prve živalce.
Čebelice, ptički ... in muhe, ki so na
prvi pogled malo zoprne in tečne, kot
jim mi pravimo. Pomlad je znana po
tem, da se ptički ženijo, pa ne samo
ptički, ampak vse živali in tudi mi
ljudje. Vsako jutro me prebudi
jutranje spomladansko sonce, lepo mi
je, ko vsak dan poslušam ptice, kako
lepo pojejo jutranjo budnico, zato
tudi lažje vstanem in se odpravim v

službo. Lepo bi bilo, če zime sploh ne
bi bilo, saj so jutra in dnevi mrzli, ko
pa se prebudi pomlad, so jutra in
dnevi sveži in seveda toplejši kot
zimski. Zato pa si vsi vedno zelo
težko želimo svežega in sončnega
pomladanskega dneva. Tudi poletje
in jesen sta čudovita letna časa, ko pa
je poletje, se vsi pritožujemo, kako je
peklenko vroče, jeseni pa listje
popada z drevja, cvetje pa se skrije
pod zemljo in ptice poletijo v toplejše
kraje. Zato je pomlad najlepši letni
čas. Mislim, da to ni le moje mnenje.

Tatjana P.

VEČERJA

Bila večerja je v zaprtem krogu,
mnogo dima in malo ognja
zanetil je prepir,
da sem zažural lastno firmo,
da življenje spravi sem na kant
je padalo, da v meni je vzplamtel nemir.

Naj vrže kamen,
kdor med vami je brez greha,
naj plune namè,
kdor še ni vtaknil roke v vrečo
in kradel vročega kostanja,
ljubezen kradel,
z barabami se družil,
s tujimi življenji se igral.

Priznam.
Odkar uzrl sem prepad pod sabo,
moj svet drugačen je postal.

Katarina Kalaba

PRSTAN

Velikokrat v temi se zgodi, da se tvoj
vrteči se prstan hoče vrteti, a ga ni.
Začutim ga, pa ga ni.
Potem pa vidim tvoje oči, nasmeh in
vse zbledi.
Pomislim na najine stavke, vse zbledi.
Ko gledam nazaj, si ogledam, kaj
je ostalo. Ti vedno boš blizu, saj če
prstan srbi, tam panike ni, Irena.

Tomislav Gruden GTS

BUM!

Ko zvečer zaspiš,
se v sanje prebudim.
V roki pištolo držim,
si cev v glavo namestim.
BUM!
V ekstazi smrti se zbudim.

Dr. -posthumno

POLET

Poletela sem.
Dvignila
sem se v višave.
Do višav
brezmejnosti.
In
tam
sem bila
jaz
jaz.
Bitje
brezmejne
svobode.

Iva Tisa

ŽELJE

Rad bi živel v hotelu mama,
z ognjem noro se spomin igra,
da bi me ovila s toplim šalom,
kadar vročina podivja.

Kozjih molitvic življenje me je naučilo,
grom, blisk in sterele
so me spravile na tla.
Rad bi, da bi zapeli poročni zvonovi,
z roko v roki bi stopila pred oltar
in dahnila »da«!;

Prstan zlat in poljub na lice
in tihe obljube zvestobe,
brez prevar.
Nisem v najbolši izdaji
Za poročno noč,
A tiho si ponavljam,
Počakaj, saj je živlejnje dar.

Vlečem se kot jesenska megla,
Rok trajanja se mi izteka,
V izsušeno strugo,
Komu mar,
Ko bo zadnje jutro v noč zbežalo,
Navček priklicalo,
Položite me v pozlačeno trugo.

Katarina Kalaba

MELANHOLIJA (MOJA SMRT)

Rad bi umrl -
brez žarnic in
lačnih ljudi.

Rad bi umrl
ob zvokih tišine.

Rad bi umrl -
ob tvojih očeh.

Prosim, poljubi me.
Umri, umri, umri...

Dr. - posthumno

ANEKDOTE IZ PRODAJE

VSAKODNEVNE POTI

Za mesec april, ko sem časopis KU prodajal redko dopoldne, mi je v spominu najbolj ostalo lepo sončno vreme ter prazniki. Ko sem se po nekaj časa spet odločil prodajati zgodaj zjutraj, sem velikokrat ujel opazke v smislu, če sploh še prodajam časopis oz. kje sem bil. Vsakemu posebej sem seveda potrdil, da ja, časopis še vedno prodajam, da pa me nekaj časa ni bilo na spregled ob določenih urah. »Ugotovil« sem, da določeni ljudje hodijo v trgovino ob svojih urah, drugače pa jih ni oziroma so drugeje. Ko sem razmišljal o svojem dnevnem urniku, sem ugotovil, da sem tudi sam nekako avtomatsko na določenih mestih ob določenem času.

Stripi

SADJARJA IZ GORIŠKIH BRD

Gre za mlad par iz Goriških brd, ki tu in tam prodaja na parkirišču trgovskega centra v Kosezah. Prodajata češnje (navadne in hrustljavke) in kadar imata čas, vselej malce poklepetata z mano. Zmeraj tudi kupita revijo in zraven pridata še pol kile hrustljavk, ki jih imam najraje. Lepo mi popestrita dan, za povrh pa sta dobra človeka in se jima za dobroto iz srca zahvaljujem.

Perice

DOBRODOŠLO PRIZNANJE

Kot vedno sem se nahajala na svojem prodajnem mestu, ko sem srečala mlajšega moškega, ki se mi je predstavil kot Urban. Časopisa sicer ni kupil, sva se pa malce zaklepetala, ob čemer mi je priznal, da je, kljub temu da izhaja iz premožnejše družine, v mnogih člankih in vsebinah našega časopisa našel sebe. Priznanje me je kar razveselilo, navsezadnje je to tudi pohvala.

Sonja

ENI JA, DRUGI NE

Pride do mene človek in me vpraša, če Kučan in Semolič res vsak mesec kupita 50 Kraljev. Jaz rečem: »Ta film bi pa rad videl.« On pa: »No, potem je pa tole moj prispevek,« in mi izroči 1 €. Kasneje se vrne še z enim evrom in pokomentira: »Komuniste sem spoštoval, komunajzarjev pa ne.«

Milan Končina

OBRAZ IN STAS

Kralje prodajam nekje od februarja letos in ne morem se pritoževati, saj mi gre kar gladko od rok. Zadnjič se ob meni ustavi neka gospa, ki iskreno prizna, da časopisa ne bo kupila zato, ker ga prodajam, temveč »ker ste tako luškani«. Kar godilo mi je, pa naj še kdo reče, da videz ni pomemben.

Robert M.

MOJ DELOVNI DAN

Temni oblaki se zbirajo na nebu, piha močan veter. Dan se preveša v popoldan, sedim za mizo, pred mano pa skodelica omamne dišeče kave. Ja, tako je, Barcaffe, brez tebe res ne gre, pa če je še tako prijetna družba, je to to. Naenkrat se mi v glavi porodi ideja, kam naj grem prodajat revijo, da ne bom stalno na istem mestu. Mislim si, jutri je nov dan, in že imam v glavi, kam me bo zanesla pot. Naslednji dan nabavim večje število revij, si nadenem odsevni brezrokavnik, pripnem izkaznico in preko rame težko torbo, na njej pa napis Kralji ulice - samo 1 evro, hvala. Postavim se v križišče pri Kinu Vič in po zelenici med

cestiščem korakam gor in dol s Kralji v roki. Semafor se zapre in že imam prvega kupca, prodam mu revijo in mu zazelim srečno. Ljudje odpirajo okna na avtomobilih in kupujejo eden za drugim. Zelo zabavno je, malo poklepetamo in ljudje so me zelo lepo sprejeli. Zdaj se z nekaterimi videvamo vsak dan, vsak dan pa se tudi novi kupci. Moram povedati, da ne prodajam na cesti. Vsak dan je nekaj novega, pozdravljajo me policaji, pa taksisti in reševalci. Pomahajo mi in pozdravimo se in na tak način si polepšamo dan.

Mirjam Gobec

V BTC-JU

Prodajala sem v BTC-ju, sobota popoldan. Mlada mamica z otrokom v naročju je očitno nekoga čakala, ponudila sem ji časopis in dala mi je 2€ potem pa zaupala, da je Romkinja. Meni se je to zdelo lepo, bila sem prav ganjena. Priznala sem, da je mogoče tudi v meni malo romske krvi. Omenila je, da prihaja iz Dolenjske, ukvarja pa se s prodajo železa. Bilo mi je lepo ob misli, da je Romkinja. Iz prijaznosti sem ji dala vrečko gumijastih bonbonov za otročka.

Mojca

NEPISMENI

Prodajala sem v Tivoliju in ponudila časopis mimoidočemu možaku, ki me je zavrnil, da ne bo kupil, češ da smo nepismeni. Ko sem ga vprašala, kako to misli, me je pustil brez odgovora.

Anita

OBRABLJENE ČRKE

Ponudil sem časopis gospe, ki je omenila, da ga je že kupila od mojega kolega, ki se je očitno ušunjal na moje stalno mesto. Navrgel sem, da so se črke verjetno od takrat obrabile zaradi neveznega branja obrabile in da se konec koncev lahko Kralje nauči na pamet. In je res kupila ter bogato poplačala moje domisljčo.

Polde

Dogodki:

GREEN DRAGONS - ZAHVALA

Že marca je navijaška skupina Green Dragons našim uporabnikom donirala veliko oblačil. Na društvo so jih pripeljali v velikih polnih vrečah, ki smo jih spravili v našo garderobo in kasneje razdelili ljudem. Tem so oblačila prišla še kako prav. V mesecu aprilu pa so se fantje ponovno odločili za dobrodelno akcijo in tako zbrali polne vreče kruha in peciva iz ljubljanskih pekarn. Ogledali so si naše prostore, kjer so opazili polico, polno pokalov, ki jih je naša športna sekcija skozi leta delovanja dobila na različnih turnirjih in tekmovanjih. Tako smo se začeli dogovarjati tudi za športno sodelovanje in jih povabili, da se s svojo nogometno ekipo udeležijo tekmovanja, ki ga bomo organizirali v bližnji prihodnosti. V imenu vseh Kraljev bi se tako rad zahvalil za njihovo pomoč in trud, hkrati pa se že veselimo tudi športnega sodelovanja.

foto: arhiv KU

Goran

ŠTUDENTI ZA BREZDOMCE

Kriza vse bolj kaže zobe in pomanjkanje zato ni več tujka v našem slovarju. Zaradi vsesplošnega naraščanja pomanjkanja se ljudje prepegosto znajdejo na cesti. In to dobesedno. Postanejo brezdomci. Ker gre za prav posebno skupino socialno ogroženih, ki jo vse prevečkrat zapostavljamo, smo tudi v letošnjem marcu na Študentski organizaciji Univerze v Mariboru (ŠOUM) izpeljali projekt zbiranja življenjskih potrebščin za brezdomce.

Na Oddelku za socialna in zdravstvena vprašanja smo projekt zbiranja življenjskih potrebščin za brezdomce organizirali v treh zaporednih vikendih v mesecu marcu. V petek, 7. 3., in v soboto, 8. 3., smo potrebščine zbirali v nakupovalnem središču Europark. Teden dni kasneje, natančneje v petek, 14. 3., in v soboto, 15. 3., smo se mudili v Planetu Tuš Maribor, medtem ko smo akcijo uspešno zaključili v Mercator centru Tabor II, kjer smo materialna sredstva za brezdomce zbirali v petek, 21. 3., in v soboto, 22. 3. Ves čas zbiralne akcije smo imeli v omenjenih nakupovalnih središčih postavljene stojnice, na katerih so delali ŠOUM-ovi promotorji. Ti so mimoidoče nagovarjali k darovanju suhe, nepokvarljive hrane z daljšim rokom trajanja, raznih higienskih pripomočkov in čistih, ohranjenih oblačil. Hkrati so zainteresiranim nudili še vse potrebne informacije o projektu samem.

Navkljub krizi in pomanjkanju, o katerem mediji glasno poročajo, se je zbiralna akcija izkazala za zelo uspešno in z njenim izkupičkom smo zelo zadovoljni. Ljudje niso darovali le hrane in higienskih pripomočkov, ampak so prinašali velike vreče ohranjenih oblačil. Spraševali so, če smejo darovati pohištvo, in med drugim se je v naših zbiralnih škatlah znašla tudi posoda. Namen projekta – opozoriti množico na problem pomanjkanja med ljudmi, ki so se znašli v hudi stiski, in

Utrinek iz zbiranja

foto: Alijana Pintar

spodbuditi jo k humanitarnosti – smo torej več kot uspešno dosegli. Skupaj smo zbrali za cel kombi potrebščin, ki bodo brezdomcem prišle še kako prav. Ocenjujemo, da smo s projektom nagovorili vsaj 1000 mimoidočih, in upamo, da se bo v prihodnje našemu klicu po darovanju odzvalo še več ljudi. Vse zbrane potrebščine smo predali Sprejemališču za brezdomce Maribor in Zavetišču za brezdomce Maribor. Z darovanimi sredstvi smo tako pomagali okoli 50-im mariborskim brezdomcem, ki so tovrstne pomoči vedno veseli. Velika hvala gre vsem, ki so (ste) darovali, in upamo, da se nam boste prihodnje leto ponovno pridružili. Dostojno življenje si zaslužimo vsi, tudi brezdomci in z darovanimi sredstvi smo jim ga vsaj začasno omogočili.

Alijana Pintar

KRALJI ULICE NA BRALNEM MARATONU

V sredo, 23. aprila 2014, smo v Centru aktivnosti Fužine, središču druženja in aktivnosti za starejše (CAF), ter v Domu starejših občanov Fužine organizirali bralni maraton. Slogan bralnega maratona zveni takole: »Staro in mlado knjigo ima rado, pravi vsevedi, a različni pogledi.« In tisti dan smo res veliko brali: pričeli smo že ob 7.00 zjutraj z branjem kratkih, navdihujočih zgodb za dušo, za tem so nas obiskali vrtčevski otroci iz VVZ Pedenjped, ki so jim članice centra pripovedovale pravljice, nato smo imeli debato o knjigi *Čefurji, raus!* (gostili smo dijake Gimnazije Moste in igralca iz filma *Čefurji, raus!*, Dina Hajderoviča in Jerneja Kogovška), sledila je predstavitev novega romana Anite Šefer, ob 15.00 pa smo dobili prav posebne goste: člane društva Kralji ulice. Sledilo je pripovedovanje stanovalk DSO Fužine, ki so nam zaupale zgodbe o knjigah, branje literature v angleškem in nemškem jeziku ter za zaključek še branje klasičnega dela Josipa Jurčiča *Kozlovska sodba* v Višnji Gori. Bralni maraton smo zaključili ob 21.00 in se polni novih vtisov, izkušenj in poznanstev zadovoljno poslovili.

Zelo smo veseli, da so se člani društva Kralji ulice odzvali našemu vabilu in s svojimi prispevki obogatili program bralnega maratona. Jean, Taubi in Lojze so kot udeleženci

foto: MG

okrogle mize na temo socialne izključenosti najprej predstavili sami sebe, nam zaupali svojo življenjsko zgodbo ter z nami delili nekaj odlomkov iz svojih del – Jean in Taubi sta prebrala zgodbi o dogodkih iz njunih življenj, medtem ko so Lojzu bolj domače pesniške vode. Program je še dodatno popestrila glasbena točka Mareta na sintisajzerju, ki je spremljal reperja Jeana. Okrogle mize se je udeležilo kar lepo število stanovalcev Doma starejših občanov in članov Centra aktivnosti Fužine, ki

foto: MG

foto: Monika

so s svojimi komentarji izrazili svoj pogled na socialno izključenost, brezdomce na sploh in društvo Kralji ulice. Pred samim dogodkom nas je obiskala ekipa RTV Slovenija, ki je pri poročilih predvajala posnetek o obisku Kraljev ulice. Za konec bi se radi zahvalili članom društva Kralji ulice in urednici Mirjam, ki je celoten obisk organizirala. Naj zaključimo s simpatično mislijo, ki jo je izrekel pesnik Lojze in ob kateri se je nasmejal marsikateri obiskovalec bralnega maratona: »Ko sem bil brezdomec, je bil en velik plus v tem, da se mi ni nikoli mudilo domov.«

Maja Štefančič Hribar (CAF)

DENAR IN SLAVA ME NE ZANIMATA. ZANIMA ME LE DENAR.

TAUBI

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA, 8., ZADNJI DEL

Določeni deli so bili res strmi ter izredno naporni. Še sreča, da so vsepovsod rasle fige in sem imel izgovor za počitek :-). Vmes sem se zapletel v tako odročen predel, kjer se je končal celo asfalt. Naletel sem na mladega motorista, ki me je skušal prepričati, naj se obrnem. Nisva se mogla sporazumeti. Na naslednji kmetiji sem izvedel, da bom moral prečkati reko, vendar mi bo le stežka uspelo samemu. Niti sanjalo se mi ni, kako globoka je voda in ali bom uspel priti preko. Vdaja? Nikakor! Vsaj dokler se lastnoročno ne prepričam, da ne gre, se ne bom obrnil ali vračal po isti poti. Spredaj torej jaz na triciklu, domačini pa zadaj na traktorju smo se bližali prepreki. Kar smejalo se mi je, ko sem zagledal sicer širok, a plitev potok. Pospešil sem in se kar na triciklu podal čez, skoraj bi mi uspelo. Peš sem moral potisniti tricikel še kak meter ali dva in bil sem na drugem bregu. Domačina sta me samo nemo opazovala s traktorja.

foto: osebni arhiv

George je med srkanjem tistega sadnega soka omenil lep predel v pokrajini, ki se ga splača videti. Tudi na zemljevidu je bila cesta označena kot naravna lepota. Zato sem se odločil upoštevati njegov predlog. Na zemljevidu ni bilo kakih hribov in predstavljal sem si, da bo enostavno. A ne bi se mogel bolj motiti. Domačini so me sicer opozarjali in menili, da sem nor, ker se odpravljam v tej smeri. In čeprav nikjer na zemljevidu nisem našel kakih vrhov, sem lezel više in više, na več kot 700 m nad morjem. Čudil sem se pravzaprav, kako mi je uspelo doseči tako višino, če pa nikjer ni bilo nobenega hriba ... Saj nisem bil na hribu, pač pa na visoki planoti. Ko sem se približal označeni cesti, so me v prijetnem gozdčku, ki je iz smrekovega počasi prehajal v borov in nazadnje hrastov, napadle nadležne mušice, ki se jih ne moreš znebiti. Zlezejo ti celo v nos .. Vozil sem dalje in čakal ... Je to to?! Gozd je torej naravna znamenitost, vredna ogleda?! Res je v teh predelih kar redkost, ampak vseeno sem bil malce razočaran. Nekoliko kasneje pa sem končno prišel na svoj račun. Navdušili so me namreč pogledi na lomljen

rob visoke planote, na kateri sem se znašel. Med spuščanjem v dolino sem pozabil na razočaranje in se nisem mogel načuditi naravni lepoti.

Ko dosežeš zastavljeni cilj

Da bi se izognil mestu, polnem turistov, sem se odločil prenočiti, še preden bi dosegel dolino. Zbudil me je največji zbor petelinov doslej, kikirikanje je prihajalo iz vseh smeri. Prav neverjeten zvočni efekt! Sledil je spust do Archaie Olympije in kot bi trenil, sem bil v čisto navadnem mestecu. Name je naredil največji vtis kip ženske s krili pred mestno hišo, ki je bila okrog in okrog – na Peloponezu sem se tega že navadil – nastlana s praznimi plastenkami. Na tleh sem našel 5 EUR, s katerimi sem si kupil banane, medenjake in liter sadnega soka. Mesto se je počasi začelo prebujati in v prodajalni s spominki sem poiskal magnetek za na hladilnik. Počasi sem se odpravil proti obali.

Iskal sem senčen košček plaže z vodo v bližini, kjer bi obležal in se tistega dne več ne premaknil. Ni mi uspelo. Cesta je odmaknjena od obale, vmes pa so privatne hiše z ograjenimi parcelami. Zmanjkalo mi je vode in vročina je bila neznosna. Na vogalu sem uzrl gospo, ki je sedela za mizo lokala v obnovi in jo poprosil za vodo. Nejevoljno me je pogledala in s prsti oblikovala znano gesto, češ za to je treba plačati. Zavrnil sem ponujeno vodo, ki sem jo dobil dve hiši naprej, pri starejšem paru. Ne dogaja se pogosto, da bi kdo zavrnil vodo. V srbskih hribih, dobesedno sredi ničesar, mi je gospa, ki je morala od daleč nositi kanistre z vodo, ni odklonila, ko sem poprosil, da mi napolni bidon. V vasi Skourohori sem bil deležen še zadnje pogostitve. Na glavnem trgu ob terasi restavracije sem si iz okrasnega vodnjaka natočil vodo. Ko sem napolnil bidon in obe plastenki, me je iz restavracije poklical gospod Panos, naj prisedem. Žal nihče za mizo ni govoril angleško, debatirali pa so o krizi v Grčiji. Tako kot marsikje sem ulovil priimek Merkel. Nekaj je gotovo: gospa Merklava v Grčiji zagotovo nima kaj iskati :-).

Na enem izmed krožnikov sem opazil par pečenih sardel. Gospod Panos mi je ponudil kavo, ki je ne pijem. Spraševali so me o situaciji v Sloveniji in kako mi je všeč Grčija. Si lahko predstavljate pogovor brez znanja jezika? Gospod Panos mi je ponudil tisti dve ribi, ki sta ostali na krožniku. Čeprav sta pritegnili mojo pozornost, sem vseeno

foto: osebni arhiv

odklonil, saj je bilo to njegovo kosilo. Očitno je že pojedel svoje in z veseljem sem zmazal preostali sardelici. Nedolgo zatem je natakark prinesel dodaten krožnik sveže pečenih sardelic, plastenko vode in nekaj svežega kruha. Ne da bi opazil, so mi naročili ocvrte sardelice ter vodo. Popolnemu tujcu, s katerim so komajda spregovorili kakšno besedo ... Bile so odlične!

Zadnjo noč v Grčiji sem prespal na pokopališču. To je bila prva tovrstna nočitev v mojem življenju. Med cerkvico in mrliško vežico sem se namestil na klopco in zjutraj me je spet zbudil zborček petelinov. Kar brez zajtrka sem se podal proti Patri. Na poti so me namreč spremljale odlične fige, ki sem se jih hotel, preden se vrnem domov, dodobra naučiti. Imel sem srečo in sem se lahko še tisti dan vkrcal na trajekt za Trst. Ne morem si predstavljati, da bi potoval ujet v kovinsko škatlo, pa četudi bi šlo za luksuzno ladjo ... Za teh 82 €, ki sem jih plačal za vozovnico, bi skoraj lahko prikolesaril domov in se na poti mastil s figami ... Najbolj bom pogrešal ravno fige. Namestil sem se v avli stopnišča in v glavnem bral. Imel sem čas opazovati ljudi in pri tem ugotovil, da marsikdo dvigalo kliče tako, da pritisne na oba gumba. Zakaj le? Pri enem izmed potnikov sem domneval, da zagotovo želi gor. Tako kot že več njegovih predhodnikov je pritisnil oba gumba hkrati in vstopil v dvigalo, namenjeno dol. Samo čakal sem, kdaj se bo ponovno pojavil v moji etaži. Res ni trajalo dolgo in *voilà!* Ker je prej stisnil oba gumba in je bil tisti za gor še aktiven, se je tudi na poti gor ustavil v istem nadstropju :-).

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ENA. DVA. TRI. PRAZNUJE DBI.

biba.koper@gmail.com

Pravijo, da slika pove kot tisoč besed. Naj torej tokrat našo zgodbico razkrijejo fotografije. (Naš) **Dnevni center DBI Koper** namreč praznuje tretje leto obstoja. Prvič smo svoja vrata uporabnikom odprli **18. maja 2011** ob 8h zjutraj. Zaželite nam vse najboljše. Pridite k nam na obisk. Če imate to možnost, nam pomagajte. Sicer pa bo dobra misel čisto dovolj.

Pozdrave bralcem od vseh naših uporabnikov, Tonija Bračanova (predsednika KaM), Marka Breclja (predsednika DPZN), Jana Gorkiča (koordinatorja) in vseh, ki s svojim časom & delom tako ali drugače sodelujejo v našem programu.

Vaša Biba

Jutranje dobrote

foto: arhiv DBI

Tipičen DBI stol

foto: arhiv DBI

Vhod v Dnevni center

foto: arhiv DBI

Prejemanje kraljevega časopisa

foto: arhiv DBI

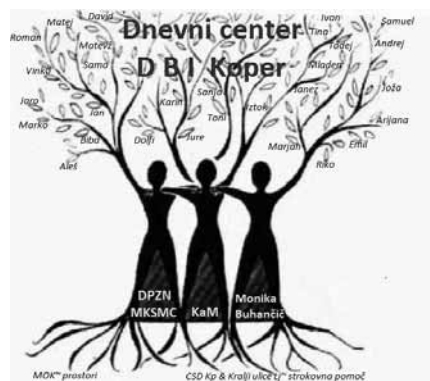
Igranje biljarda

foto: arhiv DBI

Sestankujemo

foto: arhiv DBI

DBI drevo nastanka

foto: arhiv DBI

Šefi kuhajo

foto: arhiv DBI

Izpopolnjevanje v glasbi

foto: arhiv DBI

Stara garda

foto: arhiv DBI

BREZDOMSTVO NIMA MEJA - MEHIKA

Tijuana je mejno mesto, ki loči Mehiko od Amerike. Je prijetno in mirno mesto z izvrstnimi restavracijami z morskno hrano, mogoče celo najboljšimi na svetu, in več kot imenitno restavracijo Caesar's Place, kjer so izumili znamenito Cezarjevo solato. To gostom pripravijo kar pri mizi, v restavraciji pa se nahaja dekor iz leta 1920, mafijskega stila.

Situacija brezdomcev tam je nekaj posebnega. Ločimo lahko štiri skupine: prva se sestoji iz starejših, ki se v moderni družbi ne znajdejo najbolje in končajo na cesti. V nadaljevanju naletiš na zasvojenca in alkoholike. Ta skupina je precej naklonjena kriminalu, zato jih policija budno nadzira. Tretji so etnične manjšine, ljudje, ki slabo govorijo špansko in so zato nekonkurenčni na trgu dela, celo če gre za najpreprostejše zaposlitve. Četrta, čeprav ne zadnja, so ljudje, ki so jih iz različnih razlogov izgnali iz Amerike in v Mehiki nimajo ne družine ne doma. Včasih celotno odraslo dobo preživijo v Ameriki in so bolj Američani kot Mehičani. V bistvu ne sodijo sem. Vse, kar vidiš okrog njih, so otroci, ki odraščajo v negostoljubnem svetu.

foto: Martijn Crowe

Mehiška družba je približno tako liberalna kot ameriška. To pomeni, da bogataši zelo dobro poskrbijo zase, revni pa se morajo za preživetje boriti. Mehičani posnemajo ameriški način življenja. Mesta, kjer delajo, so na las podobna Los Angelesu in San Diego zelo spominja na njihova rodna mesta. Dnevno kača tisočev ljudi prečka mejo, da pride do nizko plačanega dela. Ker se obmejna patrulja kot pijanec plota drži rutinskih procedur v stilu »kaj si prišel počet« in zaslišuje ljudi, lahko na prestop meje čakaš v nedogled. Skrajno nehumano. Ko sem sam prečkal mejo, so me komaj kaj vprašali, saj je bilo več kot očitno, da nisem Mehičan. Tu je fotografija gospoda Carlosa, s katerim sva govorila skoraj polno uro. Živi na mejnem prehodu in dnevno ugleda tisoče avtomobilov in tisoče posameznikov, ped čez mejo, v obe

smeri. Bil je ob nogo in zdaj na cesti pomaga ljudem v malih obmejnih trgovinah. Zagotovo ni berač, tako mi vsaj zatrjuje. Brez noge je dve leti in zdravstvena oskrba revnim v Mehiki ni dostopna. Če nimaš zavarovanja, moraš plačati takoj ali pa nisi deležen nikakršne oskrbe. Tako je nekoč gospod Carlos staknil infekcijo noge ter jo ignoriral, ker enostavno ni imel denarja za zdravnika. Infekcija se je razširila na celo nogo in tako jo je tudi izgubil. Pozabil sem ga vprašati, kako je plačal amputacijo, vendar na srečo ni umrl zaradi infekcije. Ne zdi se mu, da bi bila družba zelo pripravljena priskočiti na pomoč njemu in podobnim. Meni, da je stanje, v katerem se nahaja, kazen s strani njegovega krščanskega Boga. Vse življenje je plesal (bailando), vsakodnevno menjal ženske in končno prišel k pameti. Tedaj je poprosil taistega Boga, da ga kaznuje, vendar naj mu ne vzame življenja. Izguba noge je bila manjše zlo, ostal pa je živ. Gre za kontraproduktivno vero in mit, ki revne ohranja revne ter celo zadovoljne s svojimi življenji. Druga fotografija ponazarja skupnost ob rečnem bregu blizu meje. V bistvu gre za kanal reke Tijuana, znane kot »el bordo«, ki se vije vzdolž meje z ZDA. Tu živijo zasvojenca in kriminalci. Večina kriminala je povezanega z drogami, zato je bilo celo fotografiranje prizora z mostu tvegano, in čeprav je nemogoče, da bi imeli dostop do mene, so po zraku letele razne stvari. To je nedvoumno nakazovalo sovražnost. In do tega imajo pravico. Kako se počuti nekdo, ki ga izžene kruta ameriška obmejna kontrola in ga porivajo naokoli celo mehiški kolegi? In potem se prikažejo ameriški turisti in jih slikajo v vsakdanjih tegobah. Iz Amerike v Mehiko na taisti meji dnevno imigrira 300 ljudi. Soočajo se z negotovo prihodnostjo, brez denarja in pomoči. Kriminalna dejanja,

foto: Martijn Crowe

katerih so obtoženi, so razlog, da so morali oditi, in razpon teh niha od tega, da s sabo niso imeli dokumentov, pa vse do umora prve stopnje. Glede na navedbe Al Jazeera America je 70% povratnikov obtoženih manjših prekrškov, kot je denimo razbitje zadnje avtomobilske luči med čiščenjem. Mehika je Amerika v malem. Posnel sem zgodbo o možakarju, ki je bil deportiran iz Amerike, ker pri sebi ni imel ustreznih dokumentov. Njegova žena in dvojčka še zmeraj živijo v Los Angelesu. Če bi se omenjeni vrnil, bi se to štelo kot zvezni prekršek, ne glede na to pa mora zaslužiti denar, da prehrani družino. Zaposlen je v tovarni plastike. Večina izgnancev živi v Tijuani, saj v Ameriki nanje čakajo družine. Večinoma se posamezniki s podobno zgodbo lotijo malih kriminalnih dejanj ravno v Mehiki in so brez poprejšnje kriminalne preteklosti. Brezizhodnost situacij, v katerih se nahajajo, pritiska nanje, ta pa se da priročno zmanjšati s pomočjo droge. Vzdrževanje stanja – logično – terja kriminal.

Martijn Crowe

foto: Martijn Crowe

KRESOVANJE NA ROŽNIKU 2014

Prvi maj še vedno živi. Nekaterim je še vedno v ponos, medtem ko se drugi zmrdujejo nad našo zgodovino. Praznovanje bi moralo v prvi vrsti postaviti v ospredje delavce in delavke, brez odvečnih vpletanj političnih barv in raznoraznih zgodovinsko-političnih stališč. Koliko je danes vreden delavec? Kdo skrbi za njegove pravice? Država in sindikati hodijo z roko v roki in nam prodajajo pravljice za lahko noč. Jutri, ko se zbudite, bo bolje. Hmhm! Pred nosom nam mahajo z reformami in »I.O.U.« obljubami. Še najbolj me jezijo sindikati, ki so v tem temnem gozdu pomanjkanja izgubili kompas in se prodali lastnikom podjetij, proti katerim naj bi se borili za delavske pravice. In potem nam dajo Rožnik. Seveda, kruha in iger. Ne razumite me napak, Rožnik ne sme umreti, vendar je bil tokrat samo dimna zavesa za žuljave roke. Hočemo delo in žuljave roke. Še malo in vsi bomo imeli bolj negovane roke od Salome. Pa kres hočemo tudi, nič ni gorelo. Sam sem prvi maj preživel delovno. In to prav na Rožniku. Sem v letih, ko se sprašujem, kje sem in kam hočem iti. Oklepam se mladega srca v telesu, ki počasi prihaja v leta. Naj razložim. Med delom sem skrbel za red v zaodrju in imel sem precej časa za razmislek. Med nastopom Čukov, ki so zaorali, še preden se je znočilo, sem opazoval mlade družine z otroki. Razposajeni mulčki so poskakovali v ritmu njihovih legend – Čukov – in medtem ko sem jih opazoval, sem se

zavedel želje po nečem oprijemljivem. Želje po ljubezni, po družini in po otroku, ki ga še nimam. Zdeli so se tako srečni. Počutil sem se zrelega in pripravljenega pustiti zabave za seboj. In tako sem se počutil vse do zadnjega odigranega komada že omenjene skupine. Njihovega nastopa ne bom komentiral, bom pa ostale. Torej, razmišljam o življenju, o preteklosti in prihodnosti, medtem pa na oder stopi skupina OKO in začne preigravati Hendrixa. Pa mi počasi začne spet poganjati kri po žilah, saj je Pavel Kavec pravi mojster drgnjenja kitarskih strun. Mladost mi ne da miru. Ugotovim, da me še vedno razganja. Ampak ni hudega, dokler na oder ne stopijo Lynch in White Stain. Zvoki melodičnega punk-rocka me miselno porinejo nazaj v svet, kjer je vse ena sama zabava. Kjer ni poskakovanja otrok pred Čuki, ampak je vse en dober žur. Glasbeno gledano sem bil presenečen, da izvajajo tako kvalitetno glasbo. Moram reči, da sta obe skupini dali Rožniku vetra. Grmelo je, čeprav ni bilo kapljice dežja. Če boste imeli možnost in ste ljubitelji dobrega punk-rocka, jih pojdite poslušat ob prvi priložnosti. Ne bo vam žal. Sam pa bom moral najti zdravo mero med družinskim življenjem in zabavami. Naj živi 1. maj!!!

Jean Nikolić

019
KRALJI
ULICE

VEČER Z RENATOM BRATKOVIČEM V NOIR VZDUŠJU. BISTRIŠKI NOIR.

5. maja se je v bistriški knjižnici zgodil nenavaden, v noir zgodbe zaviti večer. Gost je bil Renato Bratkovič, kreativni pisec in partner v oglaševalski agenciji Artizan, pisec kratkih zgodb, predvsem v noir žanru, ter blogger. Pogovor je vodila Mojca Plaznik.

Potekal je sproščeno, v njem je avtor zgodb najprej predstavil svoj poklic in pot, ki ga je pripeljala do pisanja, nato sklope zgodb, ki jih je objavil v elektronski obliki, posebej pa se je posvetil predstavitvi knjige *Noir Nation 3*, najnovejše antologije kratkih zgodb, katere urednik je Eddie Vega. V antologiji je objavljena zgodba *High Midnight*, z urednikom pa se je avtor pred kratkim sestel v Brooklynu v Irish Heaven pubu, kjer je bilo posnetih kar nekaj znamenitih scen iz Scorsesejevih filmov. Pisatelj je številčni publiko prebral dve kratki zgodbi, ki sta naleteli na zelo različne odzive, kakor je bilo tudi pričakovati in kakor je dejal sam; noir zgodb v splošnem vsaj pri nas pač ni veliko. Večer je bil poln, bogat in srhljiv, končal pa se je v (poslušalcem prizanešenem) vzdušju, ki ni bilo zakoličeno z noir koncem; tam glavni

foto: Lara Arh

junak praviloma ne preživi. Odlično smo se imeli in si zaželeli še. Kmalu. In kaj še vemo o avtorju? Bratkovič je izdal tudi dvojezično kratko zgodbo *Kravata/The Tie*, ki jo je mogoče najti na Amazonu, letos pa še antologijo kratkih

zgodb *Exiles: An Outsider Anthology*, z zgodbo *The Tribe*.

Mojca Fo

Gostujoči kolumnist:
Matic Munc

VSI ENAKOVREDNI, VSI KLOŠARJI

020
KRALJI
ULICE

foto: osebni arhiv

Pred tedni sem na avtobusu na poti iz enega dela svojega hišnega zapora – doma – do drugega – pisarne – srečal znanko. Potožila mi je, da nima službe in težko shaja z denarjem iz sociale. Poprosila me je, če imam kaj drobiža za tobak. V žepu sem imel točno evro in 20 centov. To je vsota edinega dnevnega razkošja, ki si ga privoščim, kava pocestnica, ki jo spijem pred vrati pisarne. Nisem ji imel kaj posoditi. Obdržal sem ta svoj drobiž in šel na kavo. Mesečno zaslužim približno 800 evrov in ko odštejem vse stroške za najem, davkarijo, elektriko, urbano, internet in mobilno telefonijo, mi ostane na mesec približno 170 evrov za hrano, tobak in druge zadeve.

To je slika zaposlenega reveža v Sloveniji. Slavnega srednjega razreda, ki bo živel vse ostale in na katerem sloni naša družba. Imamo pa bivališče, streho nad glavo. Včasih je to celo edina razlika med revežem in klošarjem. Prvi ima stanovanje in skoraj nič denarja, drugi nima ne enega ne drugega. Ali je sploh politično korektno v časopis o brezdomcih pisati osebne jamrarije zaposlenega reveža? Sicer pa, kaj nas briga korektnost v teh docela nekorektnih časih. V dnevni borbi za svobodo govora se mi zdi paziti na besede zadnja briga. Dokler še lahko pišem, bom pač pisal.

Uradno imamo 130.000 brezposelnih, kar je seveda samo del resnične slike. Pod pragom revščine je veliko več ljudi, mnogi upokojenci in seveda otroci v družinah, ki komaj shajajo. Polmilijonska vojska. Vojska, ki deluje – tiha in nemočna –, v resnici skriva ogromen potencial. Da, lahko bi rekel, da tudi politični. Slovenija, ujeta v veliko tragikomedijo cufanja za oblast in denar, je zdaj po dveh desetletjih ropanja na zadnjem križišču. Bodisi bo zavila v smer dokončnega propada in nastanka države revežev bodisi – v zadnjem trenutku obrat v mukotrpno celjenje ran in postopno koračenje do kolen v blatu v prihodnjo družbo. Naših naslednikov. Sumničavi smo. Še sploh predstavniki ogromne polmilijonske vojske. Nategnili so nas že tolikokrat. Kdo? Prijetni liki s kravatami ali delavskimi čepicami, s simboli na prsih in sladkimi besedami. Ne zaupamo. Ne verjamemo. Kaj lahko storimo? Najprej skozi natančno poznavanje kratke zgodovine nategov in razumevanje sedanjega trenutka ne smemo biti niti za hipec naivni. Potem nam ne sme biti vseeno. In za konec potrebujemo nekaj malega poguma in odločnosti.

Zgodovina nategov. Delu čast in oblast. Pa kaj še! Danes pišem tole na dan smrti snobovskega diktatorja, ki je bil uradno voditelj delavcev in kmetov. S kubansko cigaro v mercedesu je na Brionih krmil eksotične živali in svetovne estradnike. Potem je sledil nateg čudovitega kapitalizma, certifikat za vsakogar, vsi smo bili verižniki in borzniki, dolarji pa naj bi nam padali v kovčke kar z neba. Vse je bila igra papirjev, namišljenih tečajev. Nič nam ni ostalo, saj v resnici nismo nikoli ničesar imeli. Na papirčkih je pisalo, da smo bogataši na način, kot da na kos sekret papirja napišem »maljon dularjev«. In spet smo tam, kjer smo bili. Dobro je vedeti, da se nismo premaknili niti korak

naprej. Cepetamo kot neučakani otročaji pred vrati igralnice, v katero nas ne spustijo.

Ni mi vseeno. Obup, zvesti bratranec depresije, nas obišče nekajkrat mesečno. S seboj prinaša temo in odžene voljo. Nekateri razmišljajo o tem, da bi dvignili roko nadse, drugi zaradi tega obiskovalca iščejo rešitev v steklenici, igli, potegu praška skozi nos ali smotki opojnega. Sladka pozaba! Boli me za vse in z obupom nazdravljava, dokler ne bo šel svet k vragu. Vendar nismo sami. Za nami prihaja še ena polmilijonska vojska mladih, ki nas opazuje in tehta, kaj jim zpuščamo. Na tem svetu nisem zato, da bom kot egoistična svinja tacal po vsem in uničeval sebe in okolico. Dan mi je privilegij možganov in srca. To ni darilo, ki bi ga smel zavreči kot neželeno dete. To je obveznost, da na trezen in srčen način odigram svojo vlogo na Zemlji. In znotraj te vloge ni besedice o tem, da mi je lahko vseeno, da se mi lahko zvižga. Ne sme se mi. Odgovoren sem do tistih, ki šele prihajajo.

Pogum se rodi v trenutku zavedanja, da ne morem več ničesar izgubiti. Tu leži moč revežev. Nimam vile, nimam jahte, nobena banka mi ne more pogoltniti tisočev evrov. Zakaj bi se torej bal? Ostane mi zgolj iskra življenja in nekaj parov gat, kavbojk, majic ter nekaj let star prenosnik, ki zvesto povzema moje neumnosti. Nimam več strahu, ker vem, da sem ostal sam s sabo. Zato postajam vedno bolj pogumen, vedno bolj odločen. Kako je s teboj, ki bereš tole? Se treseš v strahu ali si že prišel do spoznanja, da si sam sebi največji nasprotnik? Ko premagaš strah, te na drugi strani mavrice čakata zgolj mir in zbran pogum. Kaj nam pa morejo? Takrat bomo začeli postajati nevarni. Ne takrat, ko besno kričimo na zborih in pljuvamo žaljivke, temveč takrat, ko mirno in pogumno delujemo. Ko bomo v Sloveniji razumeli vse te lekcije, bodo spremembe na doseg roke. Čisto tukaj.

Spremembe pa potrebujemo. Tudi zato, ker se vojska revežev, klošarjev s stanovanji in celo službami veča. Ker drvimo nekam, od koder ne bo povratka. Izjemno všeč mi je napis: »Nekdo bi moral nekaj narediti. Čez čas sem spoznal, da sem jaz tisti nekdo!« No, to bi bil najkrajši možen slogan, ki vam ga namenjam. Na vprašanje, kaj naj bi nekdo naredil, pa zvito vračam – tisto, kar sam presodi, da zmore in želi. Mimo so časi ukazov, navodil, ovnov vodnikov ... Treba se bo resno postaviti na lastne noge in izboriti svojo samostojnost. Brez izgovorov. Te vrstice ne bodo nikomur prinesle službe ali cvenka v žep. Tega ne znam narediti. Znam samo nizati besede na način, kot vam bi jih rad podal zvečer na kavi v simpatičnem lokalu, na klopci v parku ali čakajoč na bus na postaji. Vzemite jih kot take. Kot besede prijatelja. Mogoče vam niso všeč. Tako pač je. Mogoče pa so vam. Hvala vam torej za čas, ki ste ga namenili. Pokažite še komu. Pojdite na kavo v lokal in se pogovarjate o tem in ne jamrajte. Vsi smo na istem. No, skoraj vsi. Lepo se imejte.

foto: osebni arhiv

Pamflet:

**IMAM SVOJE MNENJE,
PA SE Z NJIM NE STRINJAM**

STAHANOVCI IN JEKLO GORI - LEP 1. MAJ

Krim je Hruščov, ki je dejal, da je boljši en golaž kot vsaka revolucija, in v OZN, v času kubanske krize, tolkel s čevljem po mizi, priključil Ukrajini. Zdaj je spet ruski. Spet bodo volili Putina.

Pri nas pa totalna kontrola nad državljani, seveda je ombudsman le na papirju, če pa je ena sodnica, en je bil policist, tretja pa psihiatrinja. Totalitarizem über alles. Neki pacient, 48 kg, je bil v UPK od narkomanke pretepen do smrti, a policija ni naredila nič. Niti ne zdravniki, njega pa so dali na zaprti oddelek. Iz zapora veš, kdaj prideš, pa še plače imajo direktorji zavodov večje kot poslanci, iz psihiatrije pa ne veš, kdaj prideš. So hujši in bolj natančni kot SDV. Pa še zadolženi smo.

Še malce šal za konec:

Jelcin je prišel na Švedsko. Misleč, da je v ZDA, je dejal: »Kje je Clinton, ki mi je obljubil zaboj kalifornijskega vina?« George Bush je non stop klical Castra, zakaj mu pošilja tornade. Castro je rekel, da to delajo čarovnice s Karibov.

Smučajmo, smučajmo vsi, A. Bratovšek in mi.

Č. Clonsky

Tanja San in Severa:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

NABRALA SEM TI ŠOPEK ROŽ.

NAREDILA PODTAKNJENCE TER JIH OZNANILA LIVARSKO.

SKUHALA SEM TI KOSILO.

ODMISLILA SVOJ GLAVOBOL IN POD PERESOM POSTREGLA.

PREZRAČILA TVOJE ZATOHLA GNEZDO IN ODVRGLA MLADIČE V PETI JAŠEK VELIKE PLANINE.

VARNO SPUSTILA VODO IZ KOTLIČKA TER POSKRBELA ZA ČAJANKO 00460710.

PRESEDLA SE BOM.

PRESEDLA SE BOM.

TISTIM, KI IMAJO ŠTEVILKE IN NISO REGISTRIRANE.

TISTIM, KI DVORNI NORČKI ČISTIJO PODBRADKE.

TISTIM, KI SO SPRĄŽENE IN DVANAJSTA BOŽJA ZAPOVED.

NABRALA SEM TI ŠOPEK ROŽ.

SEVERA

TI MENI BINE ROŽE NABIRAŠ,

NE VERJAMEM, RAZOČARANA, NA KONICI NOŽA SEM OBVISELA

NAD PREPADOM VELIKE PLANINE.

POTIKAŠ/SEVEDA, ROŽE KVEČJEMU POTIKAŠ,

KER POTAKNJENEC JE PRAVA BESEDA.

PODZAVEST TE JE HUDA UJELA,

PODTAKNJENKA IN PODTAKNJENO JAJCE NA ZAHODU.

NI JUTRA IN PEŠ BOMBIC Z BANANICAMI V NAHRBTNIKU.

ZATOHLA GNEZDO ME ČUVA KAKOR ZLATNIKE VELIKI PES ČUVAR.

VODA IZ KOTLIČKA JE PREVRELA,

ŠLA BOM IN JO DOTOČILA BREZ TEBE,

Z BANANICO V USTIH IN BOMBICO BOM ŠLA ISKAT DRUGE VELIKE PLANINE.

Kraljevi recenzor:

50 OD TENKOV NJIVE, SITITEATER

Celovečerni stand-up Boštjana Gorenca - Pižame se konča s predstavitvijo avtorske knjige, erotične uspešnice, napisane za slovenske gospodinje. Za uvod in ogrevanje na oder pride učitelj angleščine Tomaž Stanovnik, ki je dodobra razgrel dvorano. Poučil nas je o novem učiteljskem izražanju v pogovorih staršev o njihovem otroku. Zakaj noben komik noče biti prvi, saj to še najbolj spominja na »rajcanje«, in če je pri tem uspešen, nas »nategne« nekdo drug. V našem primeru Pižama. Pižama se je dotaknil slovenskih problemov, političnih in družabnih, tudi razlik med našimi dialekti. Shakespearev Hamlet versus

Cankarjevi Skodelici kave. Enemu je *bed*, ker mu je stric umoril očeta, spal z mamo itd., drugemu pa je *bed*, ker bi pil kavo, potem pa je ne bi. Boštjan se je dotaknil tudi slovenske posebnosti, da nimamo kletvic. »Zato ni čudno, da uporabljamo sposojene kletvice. Saj kar koli ti kdo reče, seksaš,« pravi Pižama. Naše, kot so: tristo kosmatih in naj te vrag pocitra, so blage in jih težko uvrstimo med kletvice. Vsekakor zabave in smeha poln večer. Z veseljem poročam, da se Slovenci končno znamo smejati tudi na svoj račun. Stand-up je zvrst, ki je pri nas še v plenicih. Z zanimanjem bom spremljala tega otroka med razvojem. Zaenkrat kaže odlično

foto: arhiv Sititeatra

in vsekakor je prisotnih že lepo število stand-up komikov, med katere sodita tudi nocojsnja; Tomaž in Pižama.

Cloudgagas

022
KRALJI
ULICE

IZREDNI TEATER, KD LITJA

Da ne bi kdo mislil, da smo KU vezani le na Ljubljano! Povabljeni smo bili v Litjo na predstavo gledališke skupine Izredni Teater. Na njihovo igro – Svetla Prihodnost. Kaj naj rečem ... amaterski igralci z znanjem profesionalnih. Igra te ne pusti hladnega. Preprosto zato, ker predstavlja današnjo Slovenijo in njeno brezposelnost v zrcalni luči. Ne vem. Morda bi bilo bolje, ko bi besedo Slovenija preimenovali v Bebolandija. Zakaj pravzaprav gre? Visoko izobraženi, a zaradi bebastih zakonov (zasedenost delovnih mest, previsoka izobrazba ...), se znajdejo, tako kot se nas je že mnogo, in delajo prek študentskega servisa (seveda na druga in ne svoja imena) na Uradu za raziskave in razvoj trga dela. Parodija?! Nikakor, prej bi rekel, tragikomedija. Kot je danes vse v tej naši Bebolandiji. Z zelo gobčo direktorico Urada, ki pravzaprav nič ne pove (odkod že mi je to znano?), do pijavke med delavci, ki leze upravi v rit (tudi to mi je od nekdaj znano!), ter ne nazadnje do delavcev, ki vso stvar rešijo, pa vseeno popušijo. Preklete, kolikokrat sem že doživel to

foto: arhiv KD Litija

na lastni koži. Čestitke. Odlična predstava, ki bi jo morala videti vsa Slovenija (pardon, Bebolandija).

Taubi

MULC VAS GLEDA, SITITEATER

Po že preverjenem kopitu Fotra in Starega fotra nas je tokrat zabavala monokomedija Mulc vas gleda. Bojan Emeršič nas je nasmejal do solz ter nas opomnil, kako pomembna je konstantnost in doslednost v otrokovem življenju.

Bojan, ki je že več kot polnoleten, nas popelje v svet otroka, ki je tik pred svojim prvim šolskim dnevom. Mulc – kot ga ljubkovalno kličemo – nam razloži vse nelogičnosti, ki jih včasih ne opazimo, a pri njih vztrajamo.

Predstava je sicer postavljena v današnji čas, a bi brez problemov vzdržala tudi v času naših staršev in dedkov. Saj, če smo zares pošten, zares nikoli ne delamo tistega, kar rečemo, in rečemo tistega, kar mislimo. Svet bi se podrl, če bi delali vse troje hkrati.

In tako se rodi mulc. To je otrok, ponavadi moškega spola. Zanj(e) je značilno:

- da so poslušni, vendar vzamejo vse preveč dobesedno;
 - ubogljivi in spet je tu isti problem z dobesednostjo;
 - imajo veliko energije, ki je ne znajo pravilno izkoristiti;
 - so po naravi neverjetno radovedni, zato jih najdemo povsod, še najbolj pa tam, kjer jih ne bi bilo treba;
 - zelo bistri, zato takoj ugotovijo, kdaj jih hočeš prenesti okoli in da so se pravila nenadoma spremenila.
- Tak otrok vidi vse, sliši vse in vse razume po svoje. Rezultat je Mulc, večno narobe razumljen in z ogromno neizkoriščenega potenciala. Če imate takega doma, si pogledajte predstavo in odkrili boste, zakaj je vaš mulc Mulc!

Cloudgagas

ČISTA NORIŠNICA, ŠPAS TEATER, 12. 4. 2014

Mešanica komedije in kriminalke, sicer pa priredba igre v dogovoru s Cranberry Productions Inc., nagovarja gledalce na svojstven način in jih spodbuja k aktivni udeležbi (podobno kot to počne improloga). Zlasti v drugi polovici to pride do izraza, od tega je namreč odvisen tudi končni razplet igre, saj obstaja več načinov. In glede na glasovanje publike se določi razplet. In zgodba? V frizerskem salonu, ki nosi istoimenski naslov, točneje v nadstropju nad salonom, se v popoldanskem času pripeti umor. Nekdo izmed štirih prisotnih se poda v morilske vode in opravi z lastnico hiše, sicer premožno in uveljavljeno pianistko, ki že več let ne koncertira. Vsak posameznik ima motiv, ki bi se lahko udeležil v deliktu. Zato je gledalcem ponujen rewind, ki ga po želji dopolnjujejo s »pozabljenimi« podrobnostmi glavnih akterjev. Na občinstvu je torej da ugotavlja in izpostavlja nedoslednosti možnih morilcev.

Vredno ogleda, čeprav je Boris Cavazza v vlogi istospolno

foto: Miro Majcen

usmerjenega frizerja nekoliko neprepričljiv, kar nadoknadi kriminalista Gojca (Gojmirja Lešnjaka) - njegov nesojeni ljubimec - v zaključnem priklonu. Zabava za množice.

MG

EPIZODA V ŽIVLJENJU NABIRALCA ŽELEZA, KINODVOR

Film se dogaja sredi ničesar, daleč stran od civiliziranih vasi, v Bosni in Hercegovini, v središču romske vasi. Glavni lik filma Nazif sredi zimske idile zasnežene krajine nabira drva in staro železo. Ko njegova žena zboli, jo odpelje v bolnišnico, tam pa mu zdravniki povedo, da tretji otrok, ki je na poti, ne bo uzrl sončne svetlobe in žena nujno potrebuje takojšnjo operacijo. Gre za vprašanje življenja in smrti. Seveda se stvar zaplete, ko jo zdravniki zavrnejo, saj nima zavarovanja. Družina živi na pragu revščine, operacija pa stane 1000 mark. Vse prošnje, ki jih Nazif nameni zdravniku, naletijo na gluha ušesa, ker niso podprte z denarjem. Ko Nazif ženo naslednjič odpelje k zdravniku, jo spet prav po filmsko zavrnejo, in če se to ne bi zgodilo, bi se film na tem mestu lahko

končal. Napetost narašča, ko se v kadru pojavita njuna otroka, ki brezskrbno skačeta po bolnišnici in se veselita življenja. Zdelo se mi je kot da bi preskakoval svetove; skozi film me je otroška igra res razveselila. Problem pa se končno reši na način, da si sposodijo zdravstveno kartico svakinje. Moram priznati, da sem za filmski vrhunec pričakoval, da bo Nazif oropal pošto ali kaj podobnega. Kakor koli, operacija se uspešno zaključi, a pride še do enega zapleta; Nazifu zaradi neplačevanja položnic izklopijo elektriko, zdravnika za uspešno zdravljenje pa stanejo še dodatnih 60 mark. Rešitev se pokaže kot na dlani. Nazif razkosa svoj avto, ki itak več ne deluje, in ga na deponiji proda za staro železo. Film je gledljiv, napet in ga za ogled vsekakor priporočam. Posnet

foto: arhiv Kinodvora

je bil leta 2013 pod taktirko režiserja Denisa Tanovića, ki je leta 2001 med drugim posnel tudi film Ničija zemlja - v prevodu Nikogaršnja zemlja. Film, ki ga opisujem, je bil premierno predvajan v Kinodvoru 8. 4. 2014, traja pa 75 min.

Žigažaga

ZAKULISJE PRVAKOV, MLADINSKO GLEDALIŠČE, 15. 04. 2014

Dario Varga se v omenjeni monodrami sprašuje o vlogi, igri, režiji, skratka o (celotnem) gledališču kot takem in svoji vlogi v njem. Dotakne se tudi vprašanja resnice in minljivosti igralca. Z nekaj humorja in tudi samoironije povzame bistvena vprašanja gledališča, ob tem pa nas z ogromno energije začara v performance in komunicira s publiko. Režiserka je vse sestavine spretno vpletla v predstavo in rezultat ne izostane. Video in Vargova igra sta imenitno prepletena, zato lahko rečemo, da je Vinci Vogue Anžlovar več kot odlično opravil svoje delo. Na koncu se scena na odru obrne še v zakulisje in lahko prisluhnemo izjavam o igralcu s strani njegovih sodelavcev - res zanimiva ideja. Če vas zanima gledališče, njegovi »prvaki« in dobra igra, si predstavljajte, ki traja polno uro, le oglejte.

Barbara Jozelj

foto: Primož Lukežič

Izza rešetk:

POMOČ ZPKZ IN CSD PRED IN PO ODPUSTU

Že v predodpustni fazi se v zavodu ustanovi posebna skupina strokovnih delavcev, katere namen je čim bolj pripraviti obsojenca na življenje izven zavoda. Strokovni delavec se z njim pogovori o njegovih načrtih in ciljih in mu pomaga nuditi čim več informacij, ki mu bodo koristile po odpustu. Seznanja ga z možnostmi nastanitve in zaposlitve, posreduje mu podatke in nudi pojasnila o možnostih izobraževanja ali usposabljanja. Izjemnega pomena je, da se obsojenca moralno spodbuja, kajti čaka ga zahtevno obdobje vnovične vključitve v skupnost. Pomembno pa je tudi, da se ga spodbuja k sodelovanju pri pripravi in urejanju dejavnosti, ki so potrebne za njegovo resocializacijo oziroma vključitev v skupnost. Zavod je tri mesece pred iztekom kazni dolžan poslati pristojnemu centru za socialno delo predlog o oblikah strokovne pomoči, ki jo bo obsojenec po odpustu potreboval.

Po odpustu so po javnem pooblastilu za bivšega obsojenca zadolženi strokovni delavci na centrih za socialno delo. Strokovna delavka na CSD Ljubljana – Center je povedala, da njihova strokovna služba, ki je odgovorna za osebe po prestopu zapornih kazni, nekdanjemu obsojencu nudi:

- osebno pomoč (pomoč pri osebnih zadevah, glede stikov s svojci itd.),
- svetovanje (strokovno, informativno ipd.),
- urejanje zadev (pomoč pri iskanju zaposlitve, nastanitve idr.),
- vodenje (vodenje skozi razne administrativne in druge postopke).

Centri na področju nastanitve in zaposlitve začnejo stvari pripravljati in urejati že pred odpustom obsojenca, bolj pospešeno pa teden pred odpustom. Na dan odpusta običajno postopek zaključijo in skupaj z bivšim obsojencem izberejo nastanitev ter primerno zaposlitev. Pogovorijo se o načinu strokovne pomoči, če jo posameznik potrebuje, dogovorijo pa se tudi o načinu in možnostih usposabljanja in izobraževanja, če bivši obsojenec za to kaže zanimanje, kakor tudi o možnosti, višini in trajanju socialne podpore, če mu ta pripada. Po podatkih CSD Ljubljana – Center so osebe po prestopu zapornih kazni zaradi stigmatizacije mnogokrat prepuščene same sebi in ulici, saj jim zaradi storjenega kaznivega dejanja pogosto niti najožji sorodniki in prijatelji ne nudijo potrebne opore ali jim celo obrnejo hrbet. Menim, da bi bilo za ključne trenutke po odpustu, ko so bivši obsojenci najbolj ranljivi, treba poskrbeti učinkoviteje in na bolj ustrezen način. To bi lahko storili z uvedbo rehabilitacijskih programov pristojnih institucij, kot so centri za socialno delo, zdravstvene ustanove ipd., ki bi takoj po odpustu pospešeno nudili pomoč, predvsem v smislu psihološkega svetovanja osebam v duševni stiski. Tovrstna pomoč bi imela pozitiven učinek na nadaljnji življenjski potek oseb v postpenalni obravnavi.

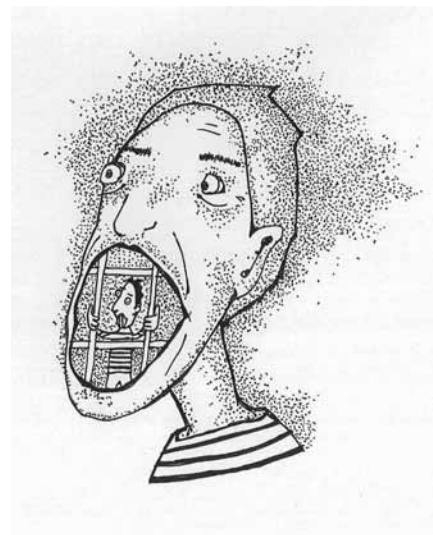
Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

024
KRALJI
ULICE

PRAVICA DO SPOŠTOVANJA, 1. DEL

Večer. Sedim ob oknu, v glasbi najdem tisto prepotrebno tišino. Gledam prazno cesto, zrem na prostost. Misli se mi počasi začnejo prepletati s sanjami, sanje omilijo, zmanjšajo skrbi. Skoraj idiličen večer, dokler ne zaslišim pesmi, ki scefra delno spokojnost na koščke. Spet pomislim nanjo, zavem se, da so minila že tri leta, odkar ... Pa še vedno boli. Vem, da bo še bolelo, da življenje ne bo lahko, vem, da je večer, a ne vem, kaj bo prinesla prihodnost. Mešanica strahu, upov, sanj in želja spet zapolni moje misli, bolečine pa se mi ne uspe rešiti. In ravno v takšnih trenutkih, ko mi uspe malce umiriti misli, pridem do zaključka, da bi bilo zame dosti bolje, če bi igral poslušnega kužka, ne pa da začnem vedno bevskati na uradnike in to takoj, ko že na daleč zavoham, tisti zatohel vonj po potuhnjenosti, zaigranosti, manipulativnosti ... V trenutkih, ki so vedno redkejši, se mi malce zbistrijo misli, moje odločitve pa se mi zazdijo kristalno jasne in boleče vidne napačne odločitve, z vsemi posledicami vred. Jasno mi je, da bi šel čez vse, tudi čez napake, z veseljem bi še enkrat ponovil celotno pot, sprejel vse posledice. Vem,

kdo sem, in to ne samo zato, ker se pač vedno poskušam sprejeti takšnega, kot sem. Sem, vsaj menim tako, dokaj odprt za nasvete, a če se le da, skušam vse preizkusiti na lastni koži. In ker je moj pogled na strah takšen, da se zvečine bojim stvari, ki jih ne poznam, stremim k temu, da v sebi negujem vedno pravšnjo mero radovednosti. V kolikor uspem stvari obdržati v ravnovesju, potem ta radovednost ne škodi nikomur. Se pa zgodi, da svoj nos porinem, kamor drugim ni ravno pogodu. V instituciji kot je zapor, zna biti skupek vsega tega, predvsem radovednost, zavedanje samega sebe, spoštovanje sočloveka, želja po tem – kar naj bi zapor že vnaprej predstavljal: pravičnosti – zelo strupena kombinacija. Imamo se za najnaprednejšo, najizrazitejšo obliko življenja na tem planetu, imamo se za gospodarje in dominantno raso. Menimo, da smo si podredili svet, da se vse vrti samo okoli nas, istočasno pa razpredamo in filozofiramo o različnih vrednotah, ki nas ločijo od ostalega življenja in zaradi katerih se čutimo superiorni. Pa smo res? Neštetokrat izrečene besede, ki se nikoli ne preobrazijo v dejanja, ostajajo v

Damjan Majkić

pogovorih, kot ostajajo stvari, nespremenjene zaradi nepotrebnega besedičenja. Polni smo samohvale, vsi smo najpametnejši, vsak ima na tone nasvetov, samohvale, vsi smo absolutno pogoltni; res nam že starši v zibelko polagajo kot popotnico za vse življenje to, da smo najboljši, najpametnejši, najlepši, a ravno (kritično) zavedanje samega sebe bi moralo kljubovati miselnosti o lastni superiornosti naproti ostalim.

David O.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

DVOJNA MORALA ALI »TU ČIČI, PA ČAKI«

foto: osebni arhiv

V zadnjih kriznih obdobjih, ki smo jim priča in jih predvsem živimo ter še kako dobro občutimo na lastni koži, največkrat ravno mi, »normalni« (beri majhni) državljani poslušamo (največkrat preko različnih medijskih spinov) veliko o tem, kako ni več prav nobenih vrednot, kako so te padle ter kje je zdaj morala, etika ter tovrstni družbeni standardi. Ti naj bi bili slehernemu izmed nas položeni že v zibelko ter kasneje dograjevani ter izpoljeni s številnimi vzgojno-izobraževalnimi prijemami preko različnih institucij. Tako rekoč že od jaslac naprej ...

Pa je temu res tako, bi se bilo dobro vprašati z izrazito kritično distanco, katere pa je očitno vsak dan manj, in kar naenkrat zares ni več moči za pogled naokrog, razen če ne gre za vseslovenski šport – foušijo. Pogledamo torej vsaj do sosedu in njegovega novega avtomobila, ampak to je že druga zgodba. Kam so šle vse te vrednote, morala, vse normalne flance, ki so bile zasejevane in zasajene v nas ter ustrezno pognojene in skrbno zalivane ter okopane, morda celo z ustrezno ljubeznijo negovane. Vseeno je pridelek nič.

Na to paradigmo oz. vzorec, ki »kako« ni ustrezno kvalitativno obrodil (pri veliki večini prej omenjenih ljudi) je treba pogledati na dva načina. Ljudje smo nepomembni, saj ne kreiramo nič, imamo pa znan hobi – plačevanje mesečnih položnic in pred tem še vsakodnevno opazovanje koledarja z večnim vprašanjem, kdaj bo plačilni dan. Ter še pomembnejše: ali bo takrat zares tudi plača!? O prispevkih raje kdaj drugi!

Sledi olajšani izdih iz globine pljuč po odplačilu rednega mesečnega hobija, ki si ga sicer nihče izmed nas ne želi, pa nam ga je naša pregrešno draga država s pomočjo razvejane, morda celo kartelnega ali monopolnega aparata, kar vcepila.

Na koncu pa lahko le pomirjeno povzamemo; mimo je še en mesec, vsaj kar se tiče poravnave položnic. Zdaj je na vrsti borba za vsak posamezni dan!

Podobne usmeritve veljajo za veliko večino meni ljube Slovenije in državljanov, ki smo kljub statistično izraziti večini povsem neupoštevana čreda. Ta je vsak mesec ustrezno počesana in sfrizirana, to je pa tudi vse. Vrednote (in ne morala) se niso izgubile na tem mestu!

Kaj pa manjšina, kjer naj bi bile sadike bolj dispozitivne narave ter očitno malo slabše kakovosti, zaradi česar rezultat ni takšen, kot bi moral biti in je bil načrtovan. Tudi tam so ostale vrednote in morala, ampak sociološko gledano – žal – malo ali celo precej deviantne. Poznamo jo pod imenom dvojna morala. Saj se vsi spomnimo tega izraza, ki ga začuda v teh časih ni slišati, čeprav menim, da je prav to prvinski problem vidika vrednotenja naše

družbe in moralno-etičnih standardov. Gre za dvojnost, ki jo nekateri lepo izkoriščajo.

Mislimo in govorimo eno, točneje, govorijo eno in naredijo nekaj diametralno nasprotnega, primerov je, koliko hočete. Pa ob tem nikakor ni potreben zasuk za sto osemdeset ali devetdeset stopinj, že rahel nekaj stopinjski zasuk z glavo je več kot dovolj.

In če bi tovrstni dualizem sam po sebi bil sinonim za politiko, bolje rečeno za politikanstvo, kjer je koristoljubje in nenačelnost skorajda osnova, tovrstno delovanje v ostalih družbenih (pod) sistemih civilizirane države in družbe temu nikakor ne pritiče.

Pomislimo samo na največje rak rane našega vsakdana, ki jim bodo še naši vnuki plačevali konkretne in to litrske zapitke, torej od bančnega sistema kar naprej ...

Kar pa je še najbolj signifikantno, je to, da to nujno ne velja samo za tako imenovano visoko elito, strice, tete in ostalo grofovsko in kraljevsko rodbino, ampak mnogokrat tudi za tiste, ki le lahko priskočijo s svojim lončkom zraven, da le nekaj zazvoni, zacinglja noter, pa če tudi gre le za dvorskega norčka.

Tako sem nedavno tega tudi sam sedel na enem izmed sestankov, ki so se sicer samo posredno dotikali brezdomskega miljeja, tj. brezdomcev in njihovega načina življenja ter razmišljanja, kjer sem od »sosestankajoče« osebe slišal nekaj glede morebitnih koristi za brezdomce na teoretični ravni, kar je bilo podkrepljeno s številnimi visokoletečimi obljubami, na drugi strani – v realnosti – pa za njihovo diskvalifikacijo, stigmatizacijo in potisk nazaj, kjer jim je mesto. Ko bi bilo morda treba kako prej omenjeno obljubo izpolniti, padejo opravičila v smislu: saj oni pa ja niso sposobni družinskega življenja, nimajo tovrstnih afinitet etc. Dvojna morala in to v mnogih variantah!

Še bolj se mi je ta zadeva vtisnila v spomin prav zaradi tega, ker so prav brezdomne osebe v vsej svoji veličini z vsemi negativnimi in pozitivnimi stvarmi tista margina, ki se v svojem bistvu ne more braniti ali zagovarjati, tako kot velja za večino ljudi iz našega družbenega obrobja. Njih je najlažje potisniti v slepi kot in kako smo že rekli, ko smo bili majhni: »Tu čiči, pa čaki!« Hm, na kaj že! V avtomobilu, na poti domov, po tem doživljaju, sem se vendarle vprašal in si postavil nanj jasen odgovor; mar niso celo brezdomne osebe (vsaj v veliki večini) v svoji osnovi v otroštvu imele svoj dom, svojo družino (takšno ali drugačno) in torej dobile tovrstno izkušnjo, ki bi jo morda kot cilj še kdaj hotele doseči ali vsaj poskušati zaživeti v njej. Zakaj jim ne bi dali vsaj malo možnosti? Kar mnogokrat izhaja iz takšnih življenjskih prilog, sta teorija in praksa, vsaka na svojem bregu, enako kot to velja za moralo in njeno sestrično, dvojno moralo!

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHA - SPOMLADANSKA JUHA IZ KOLERABE

Sestavine (po vrstnem redu priprave):

1 čebula
3 srednje veliki beli kolerabi
200 g mladega korenja
1 koren peteršilja
2 dl kisle smetane
2 krompirja
šopek peteršilja

Priprava:

Na olju prepražimo narezano čebulo, korenje in peteršilj, ki jima dodamo na kockice narezano belo kolerabo, vse skupaj zalijemo z vodo in pridamo cel krompir. Kuhamo 40 minut, krompir veizločimo in ga zmiksamo skupaj s kislom smetano. Zmes vrnemo v juho, pustimo

da zavre, dodamo nasekljan svež peteršilj, posolimo in juha je gotova ... Pa dober tek.

Luka

PODPIRAM!

Kupec Mile Lukač je o Taubiju in časopisu povedal:

»Podpiram časopis zaradi kvalitete in kdo ve, kdaj bo tudi mene doletelo takšno življenje.«

Prodajalec Taubi je o sebi povedal:

»Od nečesa je treba živeti in prodaja je lep in pošten način zaslužka.«

Pripravila Klavdija Krapež

026
KRALJI
ULICE

foto: mimoloci

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

11. 04.>> Vsi, ki ustvarjate Kralje, nam dajete vedeti, da so na svetu še ljudje, ki jim je mar in imajo dobro srce. Hvala za upanje, zagon in inspiracijo. In še pohvala prodajalcu št. 100 (Boštjan Munda, op. uredništva), ki je prijazen in nasmejan. Kaja

12. 04.>> Pozdravljeni :-). Vašo revijo kupim vsak mesec in jo bom definitivno še naprej. Vse pohvale tako ustvarjalcem revije kot tudi prodajalcem, ki so ne glede na situacijo prijazni in nasmejani in mi je z njimi vedno v veselje poklepetati :-). Maša

12. 04.>> Zelo se zahvaljujem št. 59 (Armin Šabič – op. uredništva), ker je zelo prijazen prodajalec od vseh, kar jih je. Večkrat mu dam kaj več.

13. 04.>> Pohvalila bi prodajalca št. 332 (Boštjan Stritih – op. uredništva), ki je ponavadi pred Hoferjem na Njegoševi in vedno prijazno pozdravi in se nasmeji, nikoli ne vsiljuje časopisa in ne prosi za denar, ampak je samo prijazen. Upam, da se mu prijaznost obrestuje :-).

15. 04.>> S punco sva nekaj časa nazaj nehala kupovati Kralje ulice. Razlog so bili vsiljivi in nesramni prodajalci. Do naju je pristopil mladenič, katerega imena ne poznam, njegova šifra pa je 272 (Gregor Jurjevič – op. uredništva). S svojo skromnostjo in prijaznostjo nama je polepšal dan. Hvala! Časopis sva seveda tudi z veseljem kupila.

18. 04.>> Pozdravljeni, rad bi pohvalil vašo revijo, še posebej všeč mi je foto kotichek. Le tako naprej :-). Štefan

19. 04.>> Prizadela me je »Moja zgodba«. Želim mu boljše življenje, Fani

19. 04.>> Po dolgem času sem spet kupila časopis od prodajalca št. 13 (Vinko Mauko – op. uredništva). Prej je bil pred Šparom v Izoli, danes pa je v centru mesta, kar mi je prišlo prav. Je prijazen in vljuden. Pohvala njemu, Fani

19. 04.>> Danes sem pred halo A v BTC-ju kupila vaš časopis od prodajalca 193 (Miloš Dimitrijevič – op. uredništva). Dala sem

mu 2 evra, vzel ju je, mi obrnil hrbet in prodajal dalje. Sigurno bi mu prostovoljno pustila tisti evro, če bi mi ga hotel vrniti, ampak ker se mi je to že prevečkrat zgodilo, bom kot vaša redna bralka kupila časopis le, če bom imela pri sebi en evro. Seveda pa bom kaj dodala, če bo prodajalec prijazen. Imam na žalost majhno pokojnino. Lep dan, Ana

24. 04.>> Danes sem prvič kupila Kralje in sploh mi ni žal. Od zdaj naprej jih bom kupovala redno. Pred Tušem na Streliški cesti prodaja revijo zelo zelo prijazen gospod, žal pa ne vem njegove številke. Malo sem ga opazovala in videla, da se je veliko ljudi ustavilo in z njim pokramljalo, ne glede, če so revijo kupili ali ne. Z veseljem bi ga dala za zgled našim vodilnim. Šolski primer človeka s pozitivno karmo. Darja

06. 05.>> Pohvalila bi lep pristop prodajalca 381 (Darko Rupič – op. uredništva) v Novih Jaršah ter se mu zahvalila za občasno prijazno pomoč – stalna stranka.

07. 05.>> Pohvalila bi prodajalca 27 (Denis iz Kopra – op. uredništva), ki je izredno prijazen, vedno vljuden in dobre volje. Srečujem ga v Kopru pred Hoferjem. Z veseljem bom večkrat kupila vas časopis.

08. 05.>> Spoštovani, v Mercator centru Maribor Tabor II smo pred dnevi srečali g. Silva Skrbinska (št. 384). Gospodu se želimo zahvaliti, saj nam je s svojo prisotnostjo pokazal, kje je dvigalo, ki smo ga iskali, prav tako pa je z nami delil nasmeh v naši akciji Obljuba Sloveniji: »Zavod PET bo v letu 2014 narisal 1000 nasmehov na obraz« in prispeval nasmeh. Janja

06. 05.>> Prodajalcu 494 (Bogdan Toplišek – op. uredništva) hvala za prijaznost in lep pozdrav.

09. 05.>> Končno sem se tudi jaz lotila pisanja SMS-a, ki bi ga morala že zdavnaj. Hvala prodajalcu 143 (Robert Vangoš – op. uredništva), ker mi vedno prineseš torbo, ko raztreseno iščem denarnico, ker mi vedno z nasmehom polepšaš dan, in ker razumeš, da sem le študent in da nama gre kdaj malo bolj na tesno. LP, Neva

MOJA ZGODBA, 3. DEL

Pomagal sem ji, da je šla v bolnico na Japljevo ulico. Tam je ostala dva meseca, jemala je zdravila in ni več pila. Leta 1993 se mi je rodil prvi sin. Imel sem službo v cestnem podjetju, ona pa je delala šolo za medicinko. Imela sva zelo lepo življenje. Sosedje so govorili: »Poglej ta dva, nikoli se ne prepirata, živijo kot v pravljici.« Potem se je rodil drugi sin in konec je bilo tistih sedem let pravljice.

Zame in za oba otroka se je začel pekel. Začela je piti in v začetku je ni bilo doma čez noč, potem pa je »izlete« podaljšala na več dni. Hitro je prišla na mesec in nihče razen njene mame ni vedel, kje je in ali je živa ali mrtva. No, tudi njena mama ni hotela povedati, kako in kaj.

Leta 2000 je šla na CSD in podpisala papirje, da ne more več skrbeti za oba otroka. Strinjala se je, da gresta v rejo. Vsi sosedje so vedeli, da že nekaj časa skrbim za oba sinova, vendar takrat očeta ni nihče vprašal za mnenje. Na CSD-ju so me postavili pred dejstvo; če ne boš podpisal, ne boš vedel, kje sta tvoja otroka. Zato sem podpisal, pa saj mi ni preostalo drugega! Zadnjega novembra sem izvedel, da je žena v Polju na psihiatriji, in smo jo šli skupaj obiskat. Zadnjič skupaj, saj je že naslednji dan prišla socialna služba in otroka odpeljala od doma v rejo. Imela sta zadnji zajtrk pri meni – Čokolino. Tista 2 krožnika sta bila v kuhinji toliko časa, da je bila gori že plesen in še smrdet je začelo. Ne, nisem bil zanemarjen ali len, da ne bi pomival ali pospravljaj stanovanja, ampak ko sem se dotaknil tistih krožnikov, sem začel jokati. Preprosto nisem imel moči. Na koncu sta pristala v kanti za smeti, pa še to je naredila sosedka, ker me je videla, kakšen sem bil takrat. Na tleh, brez volje do življenja, dela ... Zavedal sem se, da sem ostal čisto sam. Žena me je začela po vseh lokalih obsojati, češ da jo preteparam, zato sem pomoč poiskal na bežigrasjski policiji. Tam so mi svetovali (ker so očitno vedeli že več, kot bom jaz kadar koli) naj, če jo 5 minut ni v stanovanju, pokličem 113 in jo prijavim kot pogrešano osebo. Tako sem tudi delal, le v tem sem jih ubogal – s klici na 113. Ko sta prišla otroka k meni na obisk, me je poklicala tašča in rekla, da je moja žena na urgenci. Če le lahko, naj jo grem iskat. In smo res šli, ko pa smo prišli do tja pa šok. Vprašam jo, kaj se je zgodilo, da sedi na invalidskem vozičku, ko do nas pride varnostnik in me vpraša, kaj sem ji. Odvrnem, da na žalost mož, on pa: »Samo malo počakajte, da nekaj uredim.« Vtem pridejo do mene policajka in trije policaji iz postaje Moste in zahtevajo osebno. Ko me preverijo, mi rečejo, naj počakam toliko, da pride kibla, in bom šel z njimi. Na postaji me bodo tako pretepli, kot sem jaz ženo. Na srečo so prišli policisti iz Bežigrada in takoj, ko so stopili iz avta, so prišli do mene in me vprašali, kaj delam tam. Povedal sem jim vse, tudi kaj me čaka na policiji v Mostah. Naš policaj me je vprašal: »Si poklical 113 in jo prijavil?« Povem mu, da sem jo, in rekel mi je, naj pobrem otroka in grem lepo domov, saj bodo oni vse porihitali. Slišal sem samo še policaja iz Most, ki je rekel, kako da je ni sram. Skoraj bi dobil batine po nedolžnem. Ko sem prišel domov, sem si skuhal kavo in dal otrokoma za jesti, potem pa so se oglasili policisti iz Bežigrada in mi povedali, da sem se danes lahko prepričal, zakaj naj kličem 113. Hvala jim. Žena je tako pila, da je zastavila vse – od zaročnega prstana do poročnega dokumenta, vse kar je šlo, samo da je prišla do svoje doze. Še stanovanje je razprodala, s čemer mislim belo tehniko. Vsako stvar za liter vina. Mikrovalovka je bila recimo nova, pa pralni stroj, hladilnik, štedilnik, TV, videorekorder,

foto: MG

videokamera. Ostala je samo postelja in omara, in ko sem prišel iz službe, me je skoraj kap. Mislim sem, da so nas obiskali kaki rubežniki, pa so mi sosedje povedali, da je žena imela spomladansko čiščenje. Domov je prihajala takrat, ko sem bil v službi, saj nisem zaklepal vrat. Tako sem vsaj vedel, da je še živa. V stanovanje je prišla živet s tremi narkomani in zasedli so svoj del sobe. Žena je bila z njimi, jaz pa sem imel svoj del. Živela sva vsak svoje življenje brez zakonskih obveznosti. To ni dolgo trajalo, saj jo je vleklo na cesto. Čez nekaj mesecev sva se srečala v parku blizu Cukrarne. Rekla je, da ima opremljeno stanovanje in me povabila k sebi na kavo, ker naj bi *njen* delal. No, pa sem iz radovednosti šel. Zanimalo me je namreč, kako živi. Peljala me je v Cukrarno. Nekam čudno se mi je zdelo, ko sva šla za ograjo in skozi velika vrata v poslopje, ki je že na zunaj kazalo, da je zapuščeno. Povzpela sva se po nekih stopnicah in pri neki deski me je opozorila, naj pazim, da ne bom padel par nadstropij niže. Ko sva prišla do njenega prenočišča, sem videl, da se tam pasejo velike podgane. Rekel sem ji: »Hvala za vse in adijo.« Kar slabo mi je postalo. Nekoč sem šel s starejšim sinom tankat na črpalko pri Ambroževem trgu in sin jo je zagledal, kako sredi dneva naga jaha nekega tipa. »Oči, glej mamico,« je rekel, jaz pa: »Klinc jo gleda.« Ko je prišla domov za par dni, je trdila, kako je zvesta, jaz pa v smehu: »Saj si zvesta, ampak alkoholu, ne meni.« Mesec preden je umrla, je bila policija vsak dan pri meni. Delal sem v gradbeništvu, ona pa je imela doma od 10 do 15 tipov. Vsi so bili nagi. Poklical sem policijo, da so prišli sprazniti stanovanje. 1. 8. 2004 sem poklical rešilca, da so jo odpeljali v Klinični center. Naslednji dan po sihtu sem prišel do nje in bila je že v komi, privezana na posteljo zaradi delirija. Tako mi je vsaj razložil njen zdravnik. Čez dva dni sem dobil telegram, da je umrla. Center za socialno delo sem obvestil o tem, starejšega sina pa šel iskat na Debeli rtič, kjer je bil z Zvezo prijateljev mladine. Na licu mesta sem mu povedal, zaradi česa sem prišel. Potočil je nekaj solz, potem pa bil vesel, da gre na počitnice k meni. Naslednji dan je rejnica pripeljala še mlajšega sina. Bilo je zelo veselo srečanje, saj je nihče ni pogrešal. Namesto na pogreb smo šli k Jurmanu na pico, saj je tašča grozila, da me bodo – če pridem na pogreb – polomili, zaklali in ne vem, kaj še vse. Obtožila me je, da sem jaz kriv za hčerkinu smrt. Z otrokoma smo se šli posloviti od nje ob pol šestih, ko ni bilo na grobu nikogar več. En teden smo uživali skupaj, potem pa so ju dali v drugo rejniško družino blizu Ljubljane.

Vojko

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Predavanje O domišljiji – Marko Ogris
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8
KDAJ: 2. 6. ob 17.30

KAJ: Izobraževalna delavnica Borze znanja Naprednejše veščine in triki digitalne fotografije – Tadeja Horvat
KDAJ: 2. 6. od 10.00 do 13.00, Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, računalniška učilnica
3. 6. od 10.00 do 13.00, Slikanje v naravi
4. 6. od 10.00 do 13.00, Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, računalniška učilnica

KAJ: Delavnica angleščine Angleščina skozi pesem – Špela Jurak
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, bralnica
KDAJ: 4. 6. od 18.00 do 19.30

KAJ: Strokovno predavanje – Cikel predavanj Misliti glasbo Slišati - razumeti - misliti glasbo Richarda Straussa – dr. Mitja Reichenberg
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 12. 6. ob 19.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige Prekrižat - posukat - posukat - predet – Tončka Stanonik
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 4. 6. ob 18.00

KAJ: Literarni večer Ethnic American Literature, Toni Morrison and the »Oprah Effect.« – Mark J. Madigan
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1
KDAJ: 3. 6. ob 19.00

KAJ: Finale Urnih zgodb
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7
KDAJ: 17. 6. 2014 (ob 19.00 ozrioma 20.00)

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!

Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

POPOLNOMA SVEŽE NAPACANA NOVA GRAFITARSKA IN STREET ART RUBRIKA »Z GLAVO V ZID«

Vedno na preži

foto: Žigažaga

OGLASNA DESKA

Najlepše se zahvaljujemo podjetju Dama iz Novega mesta, ki nam velikodušno donira vrečke za kruh vseh dimenzij in s tem v celoti zadosti našim potrebam po razdeljevanju kruha in pekovskih izdelkov za naše uporabnike in obiskovalce dnevnega centra Kralji ulice!

Prav tako se zahvaljujemo gospe Vesni Trobec iz KOŽ-Ljubljana, za nesebično pomoč pri zagotavljanju informacij o kulturnih dogodkih v ljubljanskih knjižnicah! Ekipa Kraljev

Sonce sije, vroče je, so počitnice... pridite se ohladiti na Poljansko cesto 14, v Posredovalnico rabljenih predmetov ali v naše skladiščne prostore na ulici Milana Majcna 4, kjer boste našli dopustniške pripomočke, kaj za na vrt, za darilo ali kakšno lepo umetnino.

Potrebujem prostor v velikosti kabineta, kamor bi dala v hrambo predvsem garderobo, npr. garaža, klet, vrtna uta ... in sicer za simbolično ceno ali zastonj. Sem iz Ljubljane. Tel.: 031 269 405

Potrebujem lahke sestavljive regale, omare ali predalnice, po možnosti na kolesih. Zastonj ali za simbolično ceno. Sem iz Ljubljane. Tel.: 031 269 405

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

foto: Tanja Vuzem

V mesecu aprilu nas je prijetno presenetilo Društvo za zaščito živali Kranj. Namreč, dobili smo veliko podarjene hrane za pse. Za to se jim iskreno zahvaljujemo! Kralji ulice

SUDOKU

	9				8	7		4
3			4		7		5	
		4		5				8
	3		1				2	
1		7		2				3
	2		9		3		1	
8		6			1		7	
	1			3				2
		3		6		5		

Pripravila Sončni mrk

MAGIČNI LIK

pripravila: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Naziv nogometnega kluba iz Milana,
- (2) določitev strokovnega delavca za izpolnjevanje delovne obveznosti v proizvodnji,
- (3) oseba, ki trpi, zaradi bolezni ali drugih nevšečnosti,
- (4) muslimansko žensko ime, tudi naziv za pravo kavo, praženo na turški način,
- (5) ranocelnik, padar.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

Pride klošar k svojemu otroku na obisk v šolo ter vpraša učiteljico: »Ali je moj sin priden v šoli?« »Seveda je priden, je med najbolj vzornimi učenci!« Klošar reče: »Veste, to ima po meni, saj zato so me pa predčasno spustili iz zapora!«

Gregor B. Hann

V slovenščini smo do sedaj imeli 6 sklonov:

1. IMENOVALNIK: Kdo ali kaj?
2. RODILNIK: Koga ali česa?
3. DAJALNIK: Komu ali čemu?
4. TOŽILNIK: Koga ali kaj?
5. MESTNIK: Pri kom ali pri čem?
6. ORODNIK: S kom ali s čim?

Zdaj pa smo dobili še 3 nove sklone:

7. PODKUPOVALNIK: Komu in koliko?
8. NATEGOVALNIK: Koga in kdo?
9. OSTOPNIK: Čemu in zakaj?

Helena Koren

Huda mašina

Na avtobanu v Nemčiji najnovejši porsche, pa zmahana parila. Enkrat parila prehitil porscheja in obratno, se vzajemno prehitevata in potem oba zapeljeta na bencinski servis. Šofer porscheja stopi k šoferju parile in pravi: »Kaj za eno dobro mašino pa imate v tej drvarnici?« Šofer odvrne: »Ne bi mogel reči, da je mašina, ker je že vsa zmahana.« Šofer porscheja začuden: »Kako pa, da potem tako leti?« »Zato ker ste mi na prejšnjem bencinskem servisu priprli hojzentregarje!«

Ciril Oman

Aforizmi

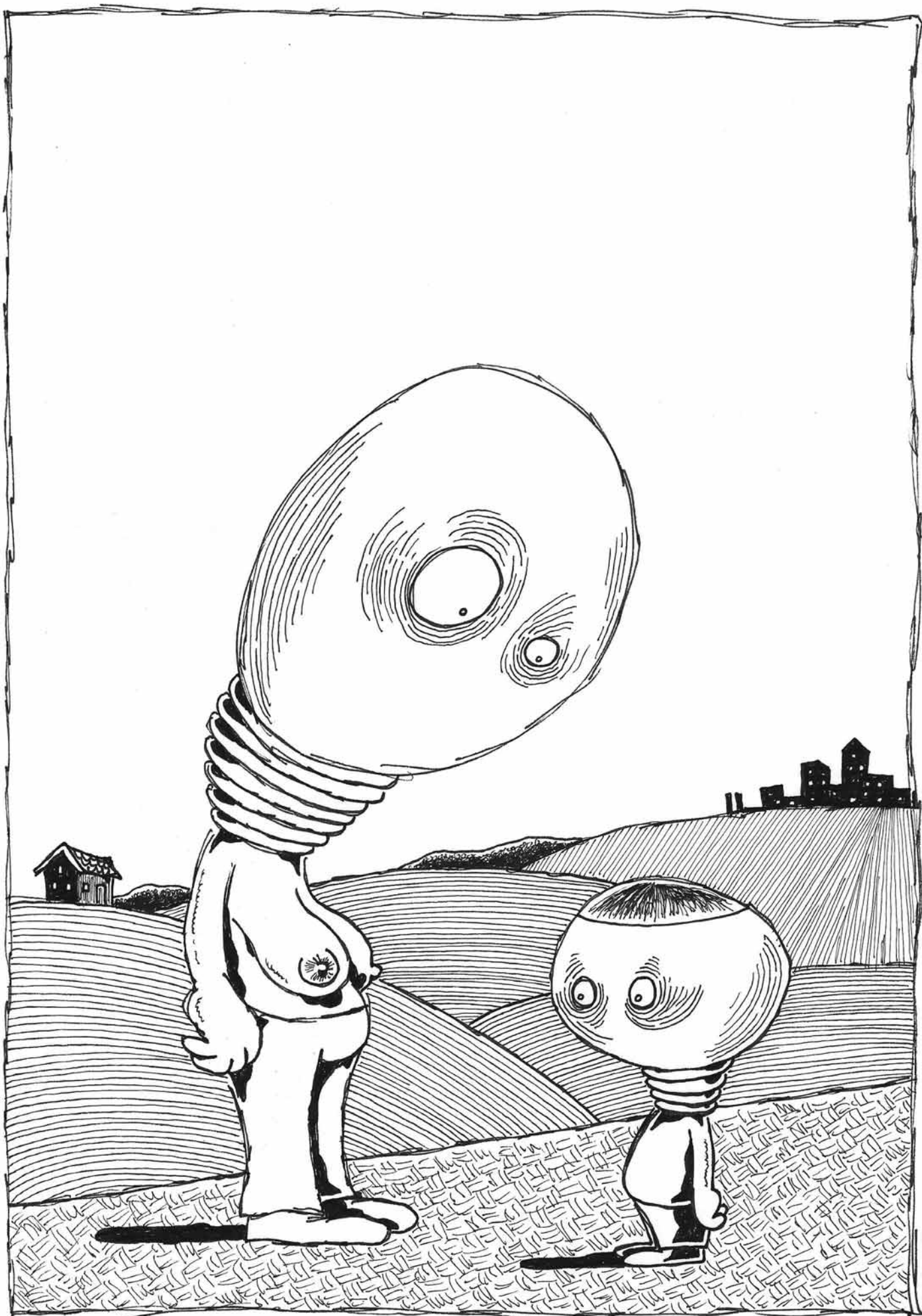
Če pijem, me vsakdo vidi, če sem žejen, nihče!

Gregor B. Hahn

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Irena Vrtačnik iz Portoroža, Martin Detela iz Postojne, Mitja Konstantovič in Melita Vogrin iz Ljubljane, Milan Lukanovič iz Kopra in Aleksander Begant iz Limbuša.

JANNE KARLSSON

CIRIL

S poštenimi ljudmi se vedno rad družim.

